

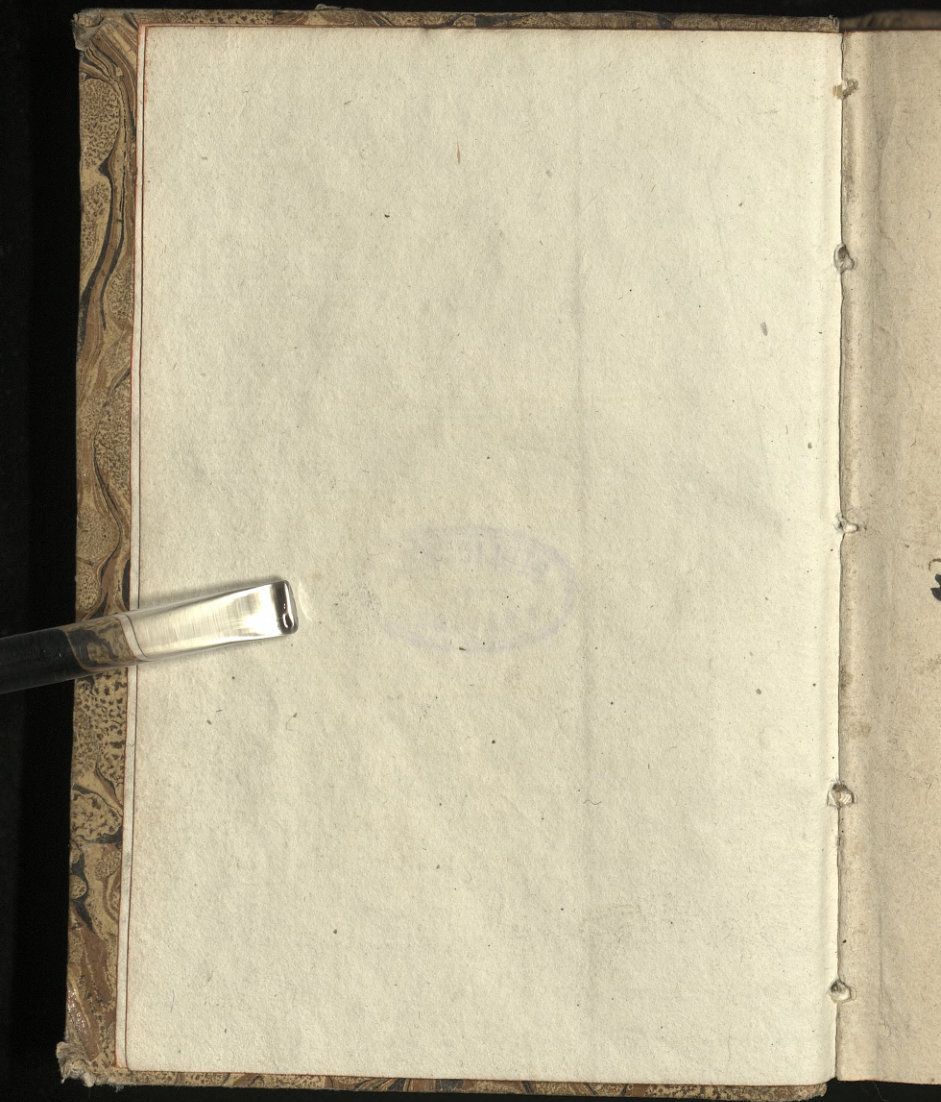

47

~~B VII 5^a~~

(C IV 34)

HELII EO=

BANI HESSI, BVCOLICORVM

IDYLLIA XII. NVPER

anno demum decimo octavo

à prima editione reco

gnita, ac dimi

dia plus

parte uel aucta, uel

conciſa, atq; in ordinem ali

um redacta.

His accedere ex recenti editione

Idyllia Quinque.

AVTHOR DE SEIPSO.

Rustica quem Siculi delectat Musa Poëta

Cui placet Andinas Tityrus inter oues

Sive quid ulterius uatum studiosè requiris

Me quoq; ser Latij ruris habere locum

Primus Teutonico paui pecus orbe latinum

Sive ea fama aliquid, sive ea fama nihil.

13921

AD CLARIS

SIMVM VIRVM D. BILIBAL-

DVM PIRCAIMER VM,

Patricium ac Consularem No
ribergensem, &c.

Eobani Hessi Idylliorum

Dedicatio.

Cum tua non uno uirtus Bilibalde feratur
Nomine, Pieria uiuere digne Cheli
Cum tua certatim populi praconia linguae
Laudibus aeternis hic & ubiq; uehant.
Cum (si uera fides populari adhibenda fauori est)
Multorum laudes unus habere queas.
Et merito cum sis tam multa dote beatus,
Non est de meritis fama maligna tuis.
Docte, quis hoc nescit? quantū uel scire necesse est,
Vel quenquā credi perdidicisse queat.
Dignus honorata mihi uisus es esse Camæna
Quæ uictura tuum nomen in astra leuet.
Quā mihi difficilis quoniam natura negabat
Nec satis ingenij, uena benigna fuit.
Officio uolui prestare quod arte nequibam
Illius hæc instar, huius & illud habet.

A 2

IDYLLIORVM

Ergo mihi Andino cantata Idyllia uersu,
 Munus amicitiae fer precor esse meae.
 Fer precor ista suis dignissima carmina syluis
 Tuta patrocinio nominis esse tui.
 Illa tuæ siquidem famæ monumenta dicamus,
 In quæ Parca nihil iuris habere queat.
 Accipe florentis lusum Bilibalde iuuentæ,
 Accipe & ætatis iam grauioris opus.
 Lusimus illa quidem partim iuuenilibus annis,
 Quæ nunc bissero carmine secta manent.
 Bis duo lustra, duas messes, mea uita peregit
 Quo toga syluestris tempore sumpta mihi est.
 Nunc eadem octauum tangit confinia lustrum
 Istis adijcimus quæ noua scripta uides.
 Hæc tamen hoc illis distant, quod grandius audent
 Nec modo Bucolicum concinuisse melos.
 Egressæq; suis urbes inuisere syluis
 Tangere & agresti regia tecta pede.
 Non tamen oblité caulas liquisse, nec ultra
 Quàm deceat populo rustica uerba loqui.
 His plura adijciam faueant modo tempora Parcæ,
 Et si nil aliud, certe ego pastor ero,
 Sic tamen ut syluas, ut nunc quoq; sepe perosus
 Inueniam reges inter & arma locum.
 Forsan erunt qui nos legem seruasse negabunt
 Carminis,

DEDICATIO.

Carminis, exemplo nec potuisse trahi.
 Nulla meas poterit terrere calumnia Musas
 Quo minus efficiant, quod meditantur opus.
 Attamen exemplis si res fuit ista tuenda
 Aspice quàm inuidia culpa sit ista minor.
 Duxit in insuetas Roma palatia sylvas
 Itala qui Phrygium uexit in arua ducem.
 Ipse Syracusia prælatus arundine pastor
 Reges lanigeras concinit inter oues,
 Alterius linquens Arethusia flumina summum
 Sæclis Ausonidum pingit arundo Ducem
 Me quoq; conantem paulo maiora, Poëtis
 Aemula posteritas, quæ tulit ista, feret.
 Sicut enim illorum, quondam noua, sera sequuta est
 Sic mea posteritas me quoq; sera manet.
 Ergo age digne mea multo meliore Camæna
 Accipe Bucolico carmina facta pede.
 Quæ si quando leges, et quæ prior ædidit ætas
 Et quæ posterior, cantus ubiq; leges
 Ne prior offendat nimios quod cantat amores
 Et ne posterior quod nimis alta sapit.
 Sed quoniam ratio tibi reddita sufficit huius
 Nunc etiam alterius causa tuenda uenit:
 Multa meo, fateor, Venus est in carmine, uerum
 Quam ferat aut ætas, aut rude carmen amet

DEDICATIO.

Quis non etati iuuenili indulgeat istis
 Lusibus, & casto forsan amore frui?
 Quis non Bucolico ferat has in carmine nugat
 Quo nullum uena simpliciore fluit?
 Non tamen hic aliquem frustra cantamus Alexim
 Igne puellari carmina nostra calent.
 Adde quod inculti non sunt nisi ludicra uersus
 In quibus est præter septa bouesq; nihil.
 In quibus ut ludis iuuenilibus omnia constant
 Sic Venus est iuuenum mollibus apta locis.
 Dixeris at quandam iam nunc quoq; ludis Iolen.
 Mollis & in quadam parte puella tibi est.
 Da ueniam, non hic nostri cantantur amores
 Sunt ea Sicani carmina uatis opus.
 Plura etiam his dici poterant, quibus ista fuisset
 Iudicibus Musis caussa peracta satis.
 Sed mihi non libuit, plus quàm licet esse deserto
 Caussa quod hæc agitur non aliena mihi
 Quam si forsan iners urgebit, ut omnia, Liuor
 Rem non cum pueris sentiet esse sibi.
 Quod superest tibi pastores Bilibalde dicatos
 Quaq; fide debes adfere, quaq; potes.

HELII EOBA

NI HESSI BVCOLI
CORVM IDYLLI

on Prunum

MELISÆVS, CAMILLVS.

- Mel. **A**lma sinum uario turgentem germine mater
Pandit, opes nobis nostras paritura Camille
- Ca. Quæ mater? quas promit opes? quo germine turget?
Non sic pastores nostri Melisæ loquuntur.
- Mel. Vere nono iam concepto se prodiga foetu
Soluit humus, panditq; sinum, surgentia uernant
Pascua, nunc laxis passim uiridantia riuus
Gramina luxuriant, nunc omnibus omnia terris
Sponte sua ueniunt, patria tu solus in umbra
Otia degenerem teris absumptura iuuentam.
- Ca. Vi Melisæ tuæ ueris noua tempora Musæ
Gratia depingit similem sibi nacta colorem?
Quid facerem uero? quæue his potiora relictis
Prata sequar, Musis & Apolline digna bubulco?
- Mel. Et tu Pieridum puer enutrite sub umbris
Veris adhuc in flore uirens uix puberis æui
Non indigna canis musis & Apolline, quamuis
Nondum capripedem tua fistula Pana lacessat

I D Y L L I A

Inter Phœbeos ut ineptit noctua cantus
 Sic mea, sic æquat tales mea Musa Poëtas.
 Qualis es Aonidum nuper digressus ab undis
 Ni mihi uana animum ueri delusit imago

Me. Iam satis hæc, tu perge uia, nec desere, cœpta
 Sed te summa licet mirentur culmina sacrum
 Cantantem sine teste melos, hic fœnore nullo
 Ludis, & heu sterilem quondam experiere Camcenā
 Pascua cum sero patriæ placuisse dolebis,
 Desertas inter pecudes inconditaq; arua
 Tam dulces annos, tam florida tempora perdis
 Nos alios fines melioraq; rura tenemus.
 Pastores quos fertilibus Thyringia pratis
 Pascit, fortunate puer si talibus aruis,
 Si tali liceat mecum considerare terra
 Et dites habitare casas, & plena uidere
 Vbera, quæ totos implent mulcralia soles

Ca. O Melissæ tui decus & noua gloria ruris
 Daphnes ornari folijs dignissime, nondum
 Talis eras quando hinc laudatam egressus in ora
 Si memini, placidos liquisti inuitus amores,
 Pulchra quibus miserum te perdidit ignibus Aegle
 Quales tum lachrymas in te: quam multa notauī
 Innumerabilibus suspiria ducta querelis
 Istius ignarus populantis pectora flammæ

Nunc

E O B A N I H E S S I.

- Nunc quoq; sed quiddam tale esse in amantibus aiunt
Me. Nemo uir est qui non fuerit puer, attamen omnes
 Quis neget? à primis pueriliter egimus annis,
 Atq; utinam crescente æuo, sapientia saltem
 Crescat, & obrepens ueniat cum laude senectus
Ca. Non mihi iam pastor tantum Melisæ uideris
 Qui canat in triuijs passim. Sed qualibus aiunt
 Orphea carminibus fatum deflesse nefandum
 Dilectæ Eurydices syluasq; & saxa canoris
 Contraxisse modis, talem te nostra tulerunt
 Sæcula, nate bonis auib; tibi dexter Apollo
 Spirat, & Aoniæ ueniunt ad plectra sorores
Me. Tu quoq; dumosis licet in conuallibus erres,
 Et lacer heu sola toris sub rupe diebus
 Carmina per duras longe resonantia cautes
 Conçinis, æterna dignus quem fronde coronent
 Picrides, nec enim credebam in ueprib; istis
 Talia syluicola quenguàm potuisse Camœna,
 Qualia uel nostræ mirentur carmina Musæ.
Ca. At tu quando humili uerbis illudis amico,
 Agnosco ingenij uires non ista ferentis
 Grandia, quæ uestri pastores mille loquuntur.
 Verum age, quando breues ex altatissimis umbræ
 Sol iacit, & ualles & frigida lustra capellæ
 Pascantes tenent riuo loca proxima tauri

IDYLLIA

Dic age quàm uobis felicia pascua. Quæ uos
 Tam doctos regio pastores educat, unde
 Et quare patrios tandem remearis ad agros.
 Dic age iam lectas omnis grex ruminat herbas

Me. Quod petis auditu dulce est & amabile dictu
 Quin prius huic ambo gelidæ succedimus umbræ,
 Ne calor æstiuus sitientia labra retardet.
 En etiam his dulces saluunt radicibus undæ,
 Hic puri latices quos plurima quærens inumbrat
 His mihi grata quies, alia tu parte sedeto.
 Hic tamen incæptis dilabimur, incipe uates
 Incipe ut aduersæ stupeant tua carmina syluæ.

Ca. Proxima monticulis Thyringia terminat Hæstis
 Imperium, diues regio florentibus aruis
 Lætæ iugis nemorum, sed multo lætior agro
 Illic flaua Ceres, & pleno copia cornu
 Spargunt innumeras millena per horrea messes,
 Ipse ager obducta latuit prius omnis arista
 Tum grauidæ plenæ turgent in collibus uuæ
 Vinaq; nescio quo, non inferiora phalerna
 Exudant matura suis færa bella colonis.
 Sant etiam gregibus sua pascua, dum uiuet annus
 Mille per abruptos montes, & summa capellæ
 Transcendunt iuga: mille boues in uallibus herbas
 Non ullo fœtas carpunt serpente, nec ullas

Rapto

EOBANI HESSI.

Raptorum insidias unquam timuere luporum,
 Incustoditæ per pascua tuta uagantur
 Lanigeræ pecudes, & culta noualia tondent
 lamq; aliquis summo spectans de uertice pastor
 Certantes in ualle stupet, plena omnia trusis,
 Hic sua quæ patitur solatur uulnera, quali
 Tyrus extinctum defleuit arundine Daphnim
 Ille Deum laudes, primisq; Heroas ab annis
 Concelebrat, calamis alius, stridentibus alter
 Corticibus salicum Nymphas ueneratur agrestes,
 Formosæ Veneres illic & Phyllides errant
 Omnis Hamadryadum chorus, omnes Naiades, oēs
 Nympharum dominæ Charities, florumq; Napeæ
 Nec non pastorum faciles: bona numina: Diui
 Syluani, Satyriq; leues, Fauniq; salaces,
 In medio Pan ducit Oreadas ipse mouentes
 Blanda parum cautis lasciuo incendia motu

Ca. Quid tamen audaces faciunt in Phyllide Fauni?
 Quæ tam blanda mouet lasciuæ incendia Nymphæ?
 Absint nequitie nostris ab ouilibus omnes

Me. Maeste puer tali dulcem usure senectam
 Ingenio si firmus eris, Nunc coepta sequemur,
 Vrbs uetus in media est regione Erphurdia nostris
 Dicta, potēs, opulenta, ingēs, quā præter amœnus
 Et peragis cursum non uno flumine Hieras

IDYLLIA

Illa uorat dari quicquid peperere labores
 Seu pera, seu pileolo, seu forte galero,
 Seu manicis opus est, donat pro munere merces.
 Illa etiam, si forte uelis, pro uellere nummos
 Porrigit, & rem re mutat. uorat omnia, reddit
 Omnia, pro tribulis spinas, pro uerbere plagas
 Quare agedum primo uernat tibi flore iuuenta,
 Collige siqua tenes parui congesta peculi
 Felices mecum campos & pingua rura
 Quere, nocent pecori uepres & tristis acanthus.

Ca. Hestia diues agris densisq; uberrima syluis
 Finitimas, ne praeser, opes ita uincit, ut agnum
 Imbellem furibunda audax in praelia taurus
 Ut fluuiio paruum superat uagus Aedera Nemphim
 Aedera qui fuluas auro desumat arenas.
 Hic fluuijs alacres praeterlabentibus herbae
 Alludunt, cernis quam consita littora, quam sit
 Pingue solum, uret omnis ager, circumq; renident
 Gramina, stagna, lacus, fontes, riuosq; salubres
 Aspice summa procul frondentis culmina Gosi
 Quam nitet, & uer aspectu testatur amœnum
 Hos agros, has delitias, haec pascua linquam?

Me. Pana per & Nymphas & rustica numina iuro
 Omnia sordebunt quae nunc mihi pascua laudas,
 Nostra ubi contigeris deductis rura capellis

Ergo

E O B A N I H E S S I .

Ca. Ergo meæ nuper curæ: loca nota, ualete
 Plus ualet his agris doctæ facundia lingue,
 Te quæcunq; uocas Melisæe in regna sequemur,
 Seu tu Sauromatas ultra Tanaimq; niualem
 Ire iubes, siue est quicquàm quod pascitur ultra.
 Tu uero infelix mecum laudata uidebis
 Rura pecus letos fines, I perge uidendum,
 O cui non licuit patrios errare per agros
 Amplius, & quondam consuetas carpere frondes.

Mc. Soluit, ruit interea, uocat ad mulcralia uestper
 Summe pedum, compelle gregem, numeratq; capellas
 Ne quis forte absens in uepribus hæreat hircus.

IDYLLION

S E C V N D V M,

Cantilena Philetæ

C Armina, cum primum mihi pastor alia Diuæ
 Pierides canerent, & me florente Iuuenta
 Iuppiter indueret, tum sic Eobanus in umbra
 Inter oues charo cecini, iam pastor amico
 Vallis erat curuo multum secreta recessu
 Clausa iugis, uitreo manans letissima riuo

IDYLLIA

Musarum domus, aruicolis gratissima Musis
 Hac olim domini, qui tum nemora illa tenebat
 Cum seruaret oues puer in conualle Philetas
 Quod tum floreret iuuenis, quod mollibus annis
 Feruenti dulces sequeretur pectore Musas.
 Ad riuum salientis aquae cum saepe ueniret,
 Ludere fragranti sic est auditus in herba:
 Musæ noster amor, dulces mea gaudia Musæ
 Pro Ioue quæ Christum canitis, quæ rura beati
 Syderis Aeoum longe proiecta sub orbem
 Incolitis, fatali ubi saeuus ab arbore serpens
 Pastorem iussit uetutum decerpere pomum
 Ite novos Musæ flores legite, ite Camœnæ
 Vos ego per sylvas, ualles, iuga, saxa, cauernas
 Per mare, per fluuios, per deuia lustra ferarum
 Vos ego per pluuias, per agentes nubila uentos
 Per duras hyemes, lædentesq; arua pruinas,
 Vos ego per tenebras sequeretur noctesq; profundas,
 O si aliquis uolucres mihi protinus induat alas
 Præpetibus pennis ad uos ego saepe uenirem
 Seu nenus Aonium, seu uos Heliconia Tempe
 Incolitis, sacra redimitæ tempora lauro
 Musæ noster amor, dulces mea gaudia Musæ
 Carmina sacrorum sunt immortalia uatum
 Immortalis honor, percunt æs, purpura, gemmae

EOBANI HESSI

Quas nigris avidus tollit mercator ab Indis
 Nomina me fugiunt urbanae cognita plebi
 Iaspida me docuit mater uiridemq; Smaragdum
 Quaeq; gerunt collo suspensa Corallia Nymphae
 Omnia praetereunt, nescitis fata Camœne
 Vos mea cum dulci captatis pectora flamma
 Despicio quicquid curae est mortalibus usquam
 Nec mirum, uobis praesentibus omnia sordent
 Musæ noster amor dulces mea gaudia Musæ
 Luxuriant Zephyro flores, noua gramina riuus
 Vitali pluuiâ Cereris sata, fontibus horti
 Fluminibus salices, procera paludibus alnus
 Graminibus uaccæ, lasciua fronde capellæ,
 Vos mea cura Deæ Musæ mea sola uoluptas
 Ite nouos Musæ flores legite, Ite Camœne
 Non ita mellitæ sapiunt mihi dulce placentæ
 Non pyra, non cerasum, non grati segmina porri
 Non oleata Ceres, & nuper cocta polenta
 Non sic hesternum persusum lacte moretum
 Quam uestrum mihi dulce decus, q̃ uos mihi gratæ
 Musæ noster amor, dulces mea gaudia Musæ
 Sum puer, & uiridi succo mea pullulat ætas
 Vt noua quæ uerno turget de palmitis uitis
 Et mihi forma decens, nuper cum pectine crines
 Comeret hos niueo dedit mihi sedula mater

IDYLLIA

Accipe & in speculo te contemplare Phileta,
Vicinum forma superas, nisi fallor Amyntam
Vestrum quicquid id est, dixi, mea gaudia Musæ
Hoc decus, iste uigor, uobis mea pullulat ætas
Ite nouo Musæ flores legite, ite Camœnæ
Integer ut puri turgescit surculus agro
Sicut senta rose subier spineta rubentes,
Sic ego uester ero, donec superesse Philetam
Fata uolent, uos acceptum referetis honorem
Hunc mihi, stabit enim niuei flos iste pudoris
Qui nunc utilibus uobis effloret ab annis
Musæ noster amor, dulces mea gaudia Musæ
Dicite quæ potior: quæ maior in orbe noluptas
Quàm Musas colere, & Musarum amplexibus uti
Viuere apud Musas, doctis se tradere Musis
Ite procul Veneres & inanis gaudia formæ
Forma, genus, tituli, fastus, laus, gloria, sanguis
Me iuuat in uridi requietum gramine doctam
Ducere segnitiam, tactis ubi læta lapillis
Vnda sonat, tacitæq; labans admurmurat auræ
Lætæq; florentes extendit populus umbras
Ite nouos Musæ flores legite, ite Camœnæ
Lilia uerna, rosas, & odoriferos Hyacynthos
Alba ligustra, crocum, uioles, & quicquid ubiq;
Natura uberibus florum genus ædit in hortis

Inter

E O B A N I H E S S I .

Inter quos utinam quota pars ego nomen haberem
 Valle sub hac uiridi canerem te maxime Apollo,
 Qui Musas inter sanctas in monte quiescis
 Sydereo, uultuq; uides hæc pascua leto
 Carmina morte carent uatum gaudete capellæ
 Rodite frondosas Fagus, sperate capellæ,
 Cras ego uos liquido totas in fonte lauabo
 Monte sub æreo Solis qui prospicit ortum
 Largiter emanans, ubi paruo condita colle
 Prominet, & celebrem reditu Gotha possidet agrū.
 Icaper, ite mea mecum gaudete capellæ
 Sic bonus ille puer cecinit, quæ carmina pastor
 Qui tum uicinis latuit Thrasybulus in alnis
 Omnia concepit, namq; illo doctior alter
 Non fuit, & suaues incidit in arbore uersus
 Extat adhuc pregnans in cortice littera, felix
 Cresce arbor, uiridi crescetis in arbore uersus,
 Atq; olim spectans aliquis uos crescite dicet
 Crescite, & in uestri famam supereste Poëtæ.

IDYLLION

TERTIVM.

Cygnus & Philægon.

Cyg. **H**ic ubi seclusas salices uagus ambit Hieras
Et uirides umbrant alni, quæ littora circum
Crebra repercussis resonat mugitibus Echo,
Hic ubi felices ditant sata pingua pagos
Villarumq; casas, & pastoralia tecta,
Hic mihi parta quies maneat, quid amice Philægon
Num tibi & hac mecum placeat considerare terra
Inter inurbanas matresq; rudesq; puellas?
Sed similes ipsis uulgius & pectora Nymphis
Tam dulces curas, & inertem ducere uitam.

Phil. Cygne nihil tecum prohibet requiescere postq̃
Nuper in hoc redeo piscosi litus Hieræ,
Et ueteres socios post tempora longa reuiso
Iamdudum exosus rapidi mala pascua Fuldæ
Quæq; rigat gelidus lapidoso flumine Nensus.

Cyg. Pascua sed memini patrij lætissima Fuldæ
Laudibus immodicis mihi tu memorare solebas.

Phil. Non sunt ut fuerant nostris iucunda capellis
Læta satis, sed me Deus huc agit ipse uolentem.

Cyg. Ergo age in hoc gelido postq̃ confedimus antro,
Vnde

Vnde pecus patet atq; oculis uicinia nostris
Est ne aliquis gelida Faustus tibi lectus in umbra?

Phi. Vidimus audaci fluidum pede currere Faustum
Cui nihil inuideat noster nolitq; secundum
Tityrus, at patria natum patiatur eadem.

Cyg. Atqui pastores quosdam contentio nuper
Illa diu tenuit, paribus ne in carmina surgant
Viribus, alterius ne an deferat alter honori.

Phil. Ut lentas Corylos damnosa securibus ilex
Quantum humiles superat Cornus ramosa genistas
Tam meus in uersu præcedit Tityrus illum,
Qui fastuum gelida cecinit resupinus in umbra.
Ah male quorundam triuialis iudicat error
Tu quoq; non grauib; quamuis utare Camœnis
Et tua non æquent Mantoos plectra Poëtas
Per tua rura tamen non infelicitè audes
Antiquos reuocare modos, & carmina pastor
Romula Teutonicas passim cantare per oras
Sed quid inurbanas matresq; rudesq; puellas
Commemoras incaute puer, quid talibus aurem
Illecebris pares? non debent talia uates.
Sit procul à Musis Venus, & puer ille Cupido
Quem semper uolucres aiunt portare sagittas
Est alacer, passim pueros uolat inter amantes
Et ferit incautos, & dulcia uulnera nutrit

IDYLLIA

Sed tantum pueros, nam qui sapit odit amores
 Felix rure suo, & patrio contentus agello.
 Non aliqua lasus Venere, hic si pauper egebit
 Dummodo succedant pecus & lac quotidianum
 Lætus erit, pomisq; famem solabitur ægram
 Arbuta sylvestresq; nuces edet, illius oci
 Dulcis amor, secunda quies, æterna uoluptas,
 O igitur mihi chara soror, mihi frigida mater
 Instruat ardentemq; focum tenuemq; culinam
 Et panes & olus lac & cochleare ministret
 Ipse ego lactentes agnas & ouilia seclet
 Fœlix pace bona, & tranquillo tutus in antro

Cyg. Aut lapis est aut truncus iners qui nescit amorẽ
 Nemo terdecimum quin arserit attigit annum
 Dic ubi legisti mutatis corpora formis
 Diuersum genus in furas ignemq; ruisse ?
 Dic ubi nec nostri generis nec sanguinis infans
 Aeditur, & gratos tecum linquemus amores ?

Phi. Dicere quid sit amor, quã fortis & impiger ales
 Non aliquis nostris in papilionibus audet
 Hinc tamen errantes prius hinc age Cygne capellas
 Reijce, ne fractis intrent sata sepibus, ito
 Lasciuum pecus est hircus, lasciuia capella

Cyg. Vos sata, uos cythisum, uos gemina leta capelle
 O felix pecus & florentes carpitis herbas

Meme

E O B A N I H E S S I .

Meme qui primis custos sum uester ab annis
 Torquet inexhausto pulcherrima Chloris amore
 Quamuis illa meos miserata utcunq; dolores
 Sæpius has mecum uobis pascentibus alnos
 Viderit, o dulces saluete perhenniter, herbæ
 In quibus illa sedens delapsa in gramina Palla
 Explicuit flauasq; comas teretesq; papillas.
 Dicite felices, ubi nunc mea cura, capellæ?
 An duro coniuncta uiro? iam nupta marito
 Scilicet interclusa meum dediscet amorem?
 Hei mihi quàm perij, quàm sum mutatus ab illo
 Alite, quem pharetram dixit gestare Philægon.

Phil. Cygne quid est donec pecus hinc à sepibus arce:
 Quod quæreris? totis resonat quærimonia syluis,

Cyg. Perfidus ille hircus potum descendit ad amnem
 Quem procul hæc molli tangit uia pendula cliuo
 Ipse pecus reuocatum ad cognita flumina ueni
 Sed satis est, profugo conuitia fecimus hircio
 Quæ repetisse graue est, & me manet impba poenæ
 Conditio si quid numerato de grege desit.

Phil. Qualia Cygne tuo conuitia feceris hircio
 Ipse tuus, ne finge, docet uultusq; colorq;
 Nulla quidem talis sequitur conuitia pallor.

Cyg. Et uultu & signis nihil est fallacius istis
 Irascebar enim nec me pallere notabam

IDYLLIA

Sed rubui magis & uultus incendia sensi

Ph. Vt rubet ancipiti contusum forcipe plumbum
Vt matutina noua Luna rubescit in unda
Sic tu Cygne rubes, talem Venus ipsa colorem
Induit, Idalios quos dudum torret ad ignes.

Cyg. Improbe amor q̄ te non ulla umbracula celant
Quam te nulla tegunt uelamina, nulla premit uis
Indicio satis ipse tuo te prodis, & idem
Quo latuisse uoles magis hoc incedis aperto
Prodigus ore tui magis, & tua furti reuelas
Sed quid agam? curis corpus consumor acerbis
Quiq; animus fuit ante potens fortisq; ferendis
Omnibus, & duros potuit tolerare labores
Aeger amore iacet, lentoq; absumentur igni
Quæ medicina queat satis hos curare dolores
Heu uanæ herbarum uires promissaq; cæcis
Carmina uulneribus, captas ludibria mentes
Non magis ista iuuant, quàm captum lumina fulgor
Syderis, aut surdum clamosi uerbera ponti
Sed crutiôr, penitusq; leues uis ista medullas
Intrat, & occulto serpit per uiscera lapsu.

Phil. Pone modũ miseris, quibus impetus iste, quærelis
Pascitur, & seuo paulatim asuesce dolori
Cedere, didicit qui parce indulsit amori.

Cyg. Qui parce indulsit magis arsit, copia detur
Victus abibit amor, minuit præsentia amorem

E O B A N I H E S S I.

Fortior absentes urit Venus, ista Philegon
Cum sit firma parum, partem de peste leuatis
Si posses alia misero ratione mederi.

Phil. Vera quidem, sed plus quàm pastoraliter audes
Ista loqui tetricam consulta decentia barbam.

Cyg. Sentio, nec falsa confixus arundine, uerum
Quod loquor experior, quàm uellem posse negare
Quod fateor, quamuis miserum tamen ista fateri
Quadam parte iuuat, sed ab illo languida motu
Vulnera crudeſcunt, utinam non illa fuisset
Quod fuit, aut illam quo primum tempore uidi
Illo rupissent tetricæ mea fila sorores
Quæ nunc ingratae producunt stamina uitæ

Phil. Quid si iterum redeat, seroq; reuisat amantem?
Amplexusq; ferat? communiaq; oscula iungat?

Cyg. Hoc erat o superi quod uos ego sæpe rogabam
Vestras muneribus ueneratus agrestis aras
Annuat his uotis aliquis Deus, omnia fient
Candida, nigra prius, fiet rosa tristis acanthus
Flaua soporisforæ sudabunt mella cicutæ.

Phil. Illam fata tibi reddent meliora, tuamq;
Esse sinent, quoniam nec inquis ignibus ardes
Nec tua dedecori, est florenti forma Iuuentæ
Interea obdura, donec sperata reducant
Sydera, quod lenta cruciat tua pectora flamma

IDYLLIA

IDYLLION

QVARTVM

Tityrus, Battus, Thrasymbulus.

PAstores uiridi duo conuenere sub umbra
Pendentis placide frondentia brachia fagi
Tityrus & Battus, pictas ubi plurima ripas
Alluit, & dulces labens ciet unda susurros
Vna ætas ambobus erat, formosus uterq;
Carmine uterq; potens, & tum certare parati
Sederunt studio intenti, calamosq; ligabant.
Forte superuenit Thrasymbulus, protinus illum
Vt pueri uidere, prior sic Tityrus, inquit:

Tit. Huc ades o Thrasymbule, pecus iam dormit in umbra
Huc ades & nostri iudex certaminis esto
Nam tua per nostras clara est sapientia syluas.

Thra. Audaces pueri, plus quam pueriliter ausi
Alternis certare modis, audacia laus est
In puero si non temeraria, dicite quales
Victor opes referet? quæ pignora ponitis ergo?
Ipse ego, quandoquidem mihi stant ad flumina tauri
Et pecus omne leuissimum requiescit in umbra
Iudex uester ero, & meritos largior honores.

Hunc

E O B A N I H E S S I.

Batt. Hunc tibi lunatum pro pignore ponimus arcum
 Tityre, quem duro teneri de stipite corni
 Fecimus his manibus, tornoq; poluimus acri
 Distinctum nervis bubulis, uscoq; tenaci
 Aspice deductum circum duo cornua funem,
 Quam bonus, Herculeis grauius ferit ille sagittis
 Hic mihi quot uolucres disiecerit arbore ab alta
 Sæpe etiam ex ipso, dictu res mira, uolatu
 Præcipientes cælo lapsas manibusq; præhensas
 Præbuerit, non est numero comprehendere certo
 Dextro Phyllrides cornu cælatus, ut ille
 Spicula cum pharetra puero præmonstrat Achilli
 Gnosius ex alio serpentem interficit Alcon
 Vt puer illæsus docto sua tela parenti
 Gratus, & ex medio ueluti Phlegethonte reportat
 Sapius hunc nobis inuidit stultus Amyntas.

Tity. Munere si mecum Thrasybulo iudice certes
 Vicimus, en ista quæ pendet fistula sago
 Illa tuum certe pretio supereminet arcum
 Non calamis compacta tribus, rudibusue cicutis
 Non cera connexa leui, quibus improbus olim
 Pan deus agrestes docuit resonare Poëtas.
 Sed teres ex uiridi buxo tornata monaulos.
 Quam tamen ipse uola nequeas includere, quamuis
 Longa tibi digitum pater internodia fecit

IDYLLIA

Hanc ego muneribus uenalem grandibus emi
 Vellera bina dedi, raptamq; à matre capellam
 Hac ubi personui scopulo uocalis ab alto
 Floruit omne nemus, fragrant lilia, flores
 Fundebat genialis humus, grauis aura quieuit,
 Spirabant Zephyri, uentusq; sonantior ibat
 Demulcens leni circum mea tempora flatu
 Illa tuo quantum cælata fidelius arcu
 Cernis ut hic fugiat uictorem Marsia Phœbum
 Demens qui Diuos uocat in certamina, cernis
 Auriculas Phrygio per tempora surgere regi
 Hic etiam exceptum Misenum in luttore Triton
 Obruit, arident circum caua littora nympha
 Illam Batte tamen tecum deponimus, ergo
 Quis prior incipiat tibi sit Thrasymbule relictum.

Thra. Ludite iam pueri, satis est pro pignore dictum
 Ludite, ut incipiant motare cacumina sylue.
 Blandaq; formosæ salient ad carmina nympha
 Incipe Batte prior tua carmine dignior ætas.

Batt. Dicite pierides, certantes dicite Musæ
 Quis fuit ante Chaos, & prima exordia mundi?
 Quis mare? quis terras? quis lucida sydera fecit?
 Vnus in æternum qui contrahit omnia regnum
 Grátia Pierides, uobis sit grátia Musæ

Tit. Annuite Aonides, Musæ spirate fauentes

Virginis

E O B A N I H E S S I .

Virginis intactæ castum referemus amorem
Christophoræ, sed quæ genialis nescia lecti
Aedidit arcano conceptum semine natum
Gaudete Aonides Musæ exultate fauentes

Batt. Quis mouet hanc molē? tantū quis temperat orbē?
Quis rutilum fissis iaculatur nubibus ignem?
Vnus ab æterna mundi ratione creator
Gratia Pierides uobis sit gratia Musæ.

Tit. Vidit, & incaluit, non uidit, & acrius arsit
Nobilis in solo flagrauit nomine uirgo
Ut calet à Zephyro pingui flos pulcher in horto
Gaudete Aonides Musæ exultate fauentes.

Batt. Quis prohibet uentos? quæ rauca tonitrua torquet?
Quis nebulam spargit? quis nubes densat in arctum?
Vnus qui solus rerum discrimina nouit
Gratia Pierides uobis sit gratia Musæ.

Tit. Dum flores inserta legit, dum sola per agros
Errat, ab Aeoa perflauit spiritus aura
Quando afflata nouum concepit uirgo tumorem
Gaudete Aonides Musæ exultate fauentes.

Batt. Quis facit has segetes? quis campum pingit arista?
Quis fecundat agros? quis syluam frondibus ornat?
Vnus qui propria nescit uirtute secundum
Gratia Pierides uobis sit gratia Musæ,

Tit. Interea dulci tumuit gestamine uenter

IDYLLIA

Aedidit in terris similem coelestibus ipsis
Virgineum meruit genitrix seruare pudorem
Gaudete Aonides Musæ exultate fauentes .

Batt. Quis ueteres Faunos, Satyros qs trusit ad ūbras?
Quis Phœbū et Bacchū? quis numina cūcta Deorū?
Vnus qui solus Deus est, & cuncta gubernat
Gratia Pierides uobis sit gratia Musæ .

Tit. O pia coelesti uirgo prelata coronæ
Huc ades & nostrum fœcunda floribus aruum
Omnia nanq; potes nati pietate, uolentis
Omnia te propter miseris quæcunq; rogaris
Eia age, sic nunquā te fistula nostra silebit.

Batt. O pie rex solo qui dirigis omnia nutu
Huc ades, & nostri custodi septa peculi
Ne lupus & rapidi turbent armenta latrones
Omnia nanq; potes propria uirtute, facisq;
Solus, & auxilio tua uis non indiget ullo .

Thras. Sit satis, inclinata dies requiescere suadet
Claudite uocales pueri iam claudite cannas,
Vicit uterq; ipsi uestrum uicistis utrunq;
Vos faciunt & forma pares, & carmen, & ætas,
Arcus Batte tibi, tibi Tiityre fistula cedat
Vt prius, & uestros concordēs pascite tauros .

IDYL

IDYLLION

Q V I N T V M .

Argus. Phileremus.

Arg. **M**ontibus his mecū quōdā Philereme solebas
Pascere, et alternis nostras cōcētibus aures
Mulcere, urgentesq; animo depellere curas.

Quæ nunc arua tenent? qđ te nemus? aut ubi tandē
Vsq; adeo solus tecum Philereme recedis?

Phil. O Arge infaustos quid adhuc non deseris agros?
Noxia quid pecori non linquis pascua? quando
Hæc inculta rubi steriles & tristis acanthus
Inuisæq; tenent uepres loca, & omnibus agris
Degeneres pro seminibus felicibus herbe
Nascuntur, pecoriq; obducunt pascua, nec sint
Quas possint misera frondes rosisse capellæ
Nec quisquā in precio labor est, ubi nulla beatos
Ocia pastores faciunt, sed semper egentes
Sperapiunt facili, suspensaq; uota morantur
Gramina serpentes habitant, umbrosa lacertæ
Heu fuge uicinæ ne dum successeris umbræ
Nudum forte pedem calcatus mordeat anguis.

Arg. Vera refers, nec teste opus est in rebus apertis
Ipse ego cum prouum Sol declinaret ad axem

IDYLLIA

Sub uiridi quercu longum (mirabile dictu)
Hac uirga colubrum qui sub radice latebat
Ora exertantem & summa me fauce petentem
Vix repuli, & toto mulctram cum lacte profudi

Phil. Credo equidē, nec q̄ memoras mihi mira uidētur
Quando etiam hæc uulpes lateant per ouilia, perq̄
Incustoditas serpat nepa liuida caulas,
Est pecudum commissa lupis custodia, cernis
Limina cæde tepent, sparguntur sanguine postes
Innocuo, nihil est custode uoracius ipso.

Arg. Atqui non depascere oues, sed pascere ueri
Officium pastoris erat, sed longior hæc est
Fabula, quàm subito quæ possit carmine dici,
Forſan & inuidiam nostris motura Camœnis
Quæ nunc arua tenent? q̄ te Philereme morantur
Commoda quæ patrio possis præponere ruri?

Phil. Me tenet umbrifero uallis secreta recessu
At quantum uestra lapidem (quam seruat) ab urbe
Diues lanigeri pastor gregis, inter & altas
Sylvarum rupes tuta in statione manentes,
Hic ego propter aquas uiridi requietus in antro
Sæpe leues capio somnos, secura uagantur
Per syluas armenta, nihil locus insidiarum
Ille habet, hæc uita est nostro iucundior æuo.

Arg. Ocia quandoquidem laudas Philereme fatebor
ipse

E O B A N I H E S S I :

Ipsē ego syluestresq; casās & agrestia tecta
Prætulero urbanis opibus uitæq; forensi,
Et me chara parens uiridi connixa sub umbra
Aedidit, & molles circum floralia cunas
Dona tulit, teneraq; sedens lactant in herba
Aurifer Hesiacos ubi præterit Aedera montes
Nunc tenet infelix Erphurdia, cuius (ut inquis)
Tot mala destituunt quondam bona pascua, cuius
Et lupus, & serpens, & amantes saxa lacertæ
Plenaq; uentrosus graditur per ouilia Buso.

Phil. Plus satis infelix Erphurdia, perdita postquam
Heu male seruatos Respublica luget honores.

Arg. Dum loquimur tuus in nostrā fuit ecce iuuenca
Taurus, & à nostro cornuta fronte repulsus,
Aestuât ut grato satiari possit amore
Cernis ut ecce iterum concursant duriter ictis
Frontibus, o faueas nostro Pan maxime tauro
O montana Pales nostro da cornua tauro
Mulctram diua Pales, capies Pan magne coronam
Vicisti bone taure, tua est uictoria, frontem
Ergo feres querna redimita fronde, placere
Sic potes & nuuæ coniunctior esse iuuenca
Quid tibi de nostro tauro Philereme uidetur ?

Phil. Fortior, & leuibus nihil impediētib; armis
Mole sua pressum uicit pecus, ergo corona

IDYLLIA

Dignus at ille pedum mens inter cornua durum
Sentiet, ut forti discat concurrere, tandem
Tu quoq; fers meritam stolidissime taure coronam
Inunc & pugna pro pulchra stulte iuuenca.

Arg. Et miserum pecus, optato dum ludis amori
Et Venerem & pugnam perdis, fers uerbera tantū.

Phil. Sol coquit arentes campos, & corpora fuscant,
Vmbra iuuat, gelidæ quid non succedimus umbræ?

Arg. Grattor hic locus est tibi ubi frigida leues
Aura agit, & summa Zephyrus sub rupe remugit,
Dum tamen hoc ambo utridi confedimus antro
Lude aliquid Philereme, leuant & mutua curas
Carmina, nam subitis ego respondebo Camoenis.

Phli. Magna canam, non quæ sapiant triuialiter Arge
Non quæ quisq; sua moduletur arundine pastor.

Arg. Incipe, nanq; tibi præsens aspirat Apollo
Assurgitq; tuæ uicina tota Camoenæ.

Phil. Aspicias aëreo sublatum uertice montem
Qua leuis occidui deflebitur aura Fauoni
Horrissonum Latio uicinus nomine dicit
Qui Nessum bibit Verarimq; propinquum
Isthoc ante duos messes cum sæpe uentrem
Ignarus nemorum, uidi discurrere laruas
Saxa per & montes, tanquàm nocturna uagantes
Terriculamenta, & pueros terrere pauentes,

Quas

E O B A N I H E S I S I .

Quas Lamias dicunt quibus est exemptile lumen

Quas uigiles aiunt, extra sua limina Lynceas

Esse domi talpas, nec quēquā cernere, nec se.

Arg. O Philere me quis infaustis maledicere laruis,

Quis Lamias poterit satis execrare nocentes?

Lyncea qui passim circunuertuntq; feruntq;

Lumina, per plateas, per agros, per rura, per urbes

Per fora, per thermas, per deniq; quicquid ubiq; est

Omnia scrutantur, pensant, rimantur, & audent

Omnia iudicio ceu circumscribere uero.

Liuor edax animal comitatur uideris, illi

Miluiuo oculos emissitiosq; putaris.

Phil. Non tamen urbanas lemures laruasq; forenses

Me uidisse puto: uerum cum sepe reuersus

Ad montem pecudes inter sub rupe iacerem,

Obscuram uidi picea fuligine flammam

Surgere, & à summo delapsam uertice sulphur,

Sæpe leuis tuguri tenues incendere culmos

Tum uero aëreas ingens ploratus ad auras

Tollitur, & miseris clamoribus insonat aër

Obstupui, retroq; boues à monte coëgi.

Ecce sed amissam quærens in ualle iuuenecam

Adfuit Heliades, qui mox ubi constitit, inquit:

Hæu fuge terribiles lucos, loca foeta uenenis

Tartareis, nigri (fama est) hic ianua Ditis

Panditur, hic furia tristes Acheronta recludunt.
 Coge pecus ne si uirosi graminis herbam
 Attigerit, pingui macrum tibi fiat in aruo
 Hæc ubi quæsitum syluam pecus iuit in altam.

Arg. Nos etiam multos Dites Lamiasq; per urbem
 Vidimus humanas, fracta stipe, mandere carnes.

Phil. Dum fugio raptis mecum sine lege modoq;
 Rebus, in effossum cecidit mihi subula fontem.

Arg. Frigida nox properat, tauros includere pastos
 Tempus, & errantes inducere ouilibus agnas.

IDYLLION

S E X T V M.

EPITAPHION IOLAE.

Mel. Meleterus. Daphnis.
N Vnqd adhuc ardes formosã Daphni Calipso.
 Dic precor, an dulces liquisti fortiter ignes.

Quos tamen ante duas potuisti linquere messes
 Si muros hederæ possunt, si flumina pisces
 Aut qua nam premeris confectus mole laborum
 Quid ue doles? tuus hic uultus lugubria præfert.

Daph. O Meletere nihil turpes in fortia flammæ
 Pectora iuris habent, iamdudum abscessimus istis
 Læui mentis puerilibus, & mea tandem

EOBANI HESSI.

Aetas undecimum postquam bis uenit ad annum
 Displicet omnis amor mulierum, & inutilis error.
 Est alius qui corda dolor premit, altaq; curis
 Pectora corrodit mordacibus, heu ubi cantus
 Festiuq; iacent calami, nunc omnia moerent
 Leta prius, nunc omnis ager, syluæq; comantes
 Tristantur, fracto montes plangore resultant.

Mel. Qui fletus? quæ fata gemis tam tristia Daphni

Dic precor interea calidus dum cessat arator
 Et pecus ilicea dum ruminat omne sub umbra.

Daph. Flete meæ Musæ, tristes lugete Camoenæ

Nobilis ante diem fato concessit Iolas
 Dicite fatales, crudelia numina, Parcæ
 Ausuræ uiolare Deos, quid tale coëgit
 Perpetrare nefas? Iuuenis cum finis adempti
 Lanificæ sub rupe procul uidere sorores
 Fleuerunt uiresq; suas odere, paratæ
 Fila humuli reparare manu, nisi fata negarent
 Vllarelabentes animas in corpora reddi
 Somnus ut extinctum rapuit Lethæus Iolam
 Ferrea nox omnes uisa est descendere in agros
 Et lupus & miles prædator ouilia lustrans
 Debacchatur, agens effuso sanguine prædam
 Non passim, uelut ante, boues per tuta uagantur
 Pascua, clauduntur caula, custode tuentur

Limina, certantes lacerant magalia uenti
 Cernis ut obscuro turbatus flumine Fulda
 Labitur, increpitans saxa indignantia motu
 Hunc iuxta quando licuit consuevit iolas
 Pascere oues, illi quoq; cum pastoribus ipsis
 Paruit omne nemus, quod uitreus Aedera passim
 Fulda, Lanus, Rhenusq; uident, Mænusq; uadosus,
 Illum omnis nouit mundus, nam sepe superbos
 Vicerat agresti iuuenes certamine, ab illo
 Languet Rhenant castrata potentia Nisi
 Illum omnes timuere fræ, furesq; rapaces,
 Illius ad uocem Pæni stupuere Leones
 Esyluis fugere lupi, nec tempore nostro
 Alter erat pastor sublimi maior iola
 Nunc tacet heu tantum decus, & iam fortior ætas
 Te tulit infelix puer, ego ne pessima fata
 Inuidere tibi, iam fortibus utilis annis
 Longius, & plures potuisti uiuere messes,
 Fleuerunt te sylvarumq; Deæ, tristesq; Napeæ
 Et caua flumineo sonuerunt litora planctu
 Tam dilectus eras, tam te grex omnis amauit,
 Nunc te defunctum tumulo damus, hic ubi tardis
 Flexibus Hæstiacos pulcher Lanus alluit agros
 Spargite odoratos tumulo date spargite flores
 Narcissos, uiolas, & purpureos Hyacinthos

Balsa

EOBANI HESSI.

Balsama, coriciũq; crocum, Myrrhamq; comantẽ
Spargite, & in uiridi iuxta sic scribite fago,
Gloria syluarum sius est hic pastor Iolas,
Quo non alter erat felicior omnibus aruis.

Mel. Iam nec amore doles pressus, nec mole laborum
Non aliud quodcunq; gemis, sed iusta doloris
Causa tui est, tali magnus desendus Iolas
Nempe fuit calamo, non sic extinctus Iolas
Extinctus mihi, sed potius superesse uidetur.

Daph. Cum fletet niueis coniux complexa lacertis
Corpus mane uiri, coniux pulcherrima, dixit
Vrite subiectam flammis, comitabor Iolam
Mortua ad Elysium, iacet heu iacet ille pudoris
Primus, & egregius nostri uiolator Iolas
Sic ait, & niuea rupit de fronte coronam
Illa puellarum pulcherrima ruricularum
Quam Galathea parens septem compressa trioni
Occano peperit, formosior omnibus illa est.

Mel. Dignus erat qui Nympharum frueretur Iolas
Connubio, nunc ille breui requiescit in urna
Illa domo uidua perturbatos Hymenæos
Plorat, & heu niueos lacerat formosa capillos
Digna ducum thalamis, ipso Ioue digna marito

Daph. Nobis ille tamen moriens duo pignora liquit,
Spem generis, puerum marem, teneramq; puellam

IDYLLIA

Aspice quàm patrio referunt ad ouilia uultus
Formosum ille patrem, formosam filia matrem.

Mel. Viuite & in patriam pueri coalescite sortem
Tu nobis, tu uiue puer clarissime sanguis
Vltime nate patris, tu magni tuta parentis
Pascua restitues, o misse fauentibus astris
Tecum nata salus nostris promittitur aruis
Indolis egregiæ, & uirtutis certa futuræ
Signa in te, uultuq; iubet sperare sereno
Optima quæq; puer, nec enim sine numine quodã
Illa nitet facies Phœbææ lampadis instar
Claude oculos, quis tam radios feret ignipotentes?
Sed neq; claude, aperi potius, da gaudia rebus
Protinus effugient fures ab ouilibus omnes
Raptoresq; lupiq; truces, & frigidus anguis
Atq; colorati squalentia colla Dracones
Si quis erit forte in nostra Basiliscus arena
Occidet, & paruus sed dente nocentior aspis
Omnia securos præstabunt pabula sætus
Spargite humû Nymphæ preciosis floribus, in qua
Presserit ille puer niuæ uestigia plantæ
Vos quoq; pastores, genialia tecta, periti
Thure uaporifero circum lustrate quotannis
Et carmen facite, & letantes dicite carmen
Salue semudci proles insignis Iolæ,

Nympharum

Nympharum genus à magno uelut æthere missum

Et nos & pecudes & rus defende paternum.

Daph. Ergo beata illa est felici pondere mater

Quæ subiecta uidens inter Dumeta capellas

Aliuagras errare, ab summi culmine montis

Tam clarum uiridi est enixa sub arbore foetum.

Mel. Felix ille etiam puer est qui talia suxit

Vbera, quæ magnis faciunt suspiria Diuis

Et nunc Oceano propior Sol, plura canemus

Olim cum puerum matremq; uidebimus ipsam

IDYLLION

S E P T I M V M .

Amor Philotæ, & Narcissi.

Phil. Philotas. Menalcas. Narcissus.

Quo senior, quo uertis iter? quæ causa Menalca
Tam pcul à proprijs te cogit ouilibus, æde?

Men. Cernis ab uberibus raptum lactentibus hædum

Quem porto his humeris uenum laturus in urbem

Exemi modici partem gregis, unde repenso

Commoda pignoribus miseris alimenta reportem.

Phil. Ah miserum si te tam friuola cogit egestas

Vt nisi de gregibus non sint alimenta Menalcæ

Men. Vnde aliās? uel quæ sit honestior inter agrestes
 Viuendi ratio? uel quo tibi cura peculi
 De quo uel nequeas uel nolis esse Philota?

Phil. De grege uiuo equidē, sed non ita semp egentem
 Deprendit fortuna, ut opus sit uendere, uerum
 Congero quod totum possit satis esse per annum,
 Caseolos, butyrumq; boni duo maxima lactis
 Commoda, quod nullo deficit mihi tempore, non cum
 Aut æstas uenit, Autumnus ue aut Bruma perurens.

Men. Vos quibus innumere tondent uirgulta capellæ
 Longaq; scetilibus pascunt armenta uiretis
 Talia forte decent, & talia forte potestis
 Nos inopes, pecorumq; & multi ruris egeni
 Quæ curis careant omnes uiuimus in horas.

Phil. Quid si forte cibum fallax fortuna negarit?

Men. Nos quoq; qui steriles pascit pecus omne p agros.

Phil. Vera quidem, sed magna nimis, nil tale uolebam
 Quale sonare solent pullatæ sæpe cathedræ
 Longe alia est ratio longe maiora uolebam
 Dicere, si posito simul hic adfederis hœdo.

Men. Ergo quid ambages nectis? quid in ista Menalcæ
 Nolentem trahis? & cœpto deludis inani?
 Quin mihi quod dicturus eras ab origine prima
 Hinc aperis, cupidumq; animi non fallis amicū.

Phil. Accipe daq; fidem, non te sapientior ætas

Induite.

EOBANI HESSI.

Induit, aspersis albam tempore canis,
Quod loquar hæsulum tacito sub corde, nec unquam
Venturum patulas populi fallacis ad aures.

Men. Pone metum, neq; dissimula, sed pectore toto
Prome animum, feret hæc aliquam tibi forte salutem
Fabula, namq; animo, nec sanum finge, laboras
Et nisi me fallunt uitæ spacia acta prioris
Et tua conueniens ludis iuuenilibus ætas
Morbo quo langues amor est, hac febre laboras.

Phil. Quandoquidem sentis, nec me tibi uera fateri
Nec pudet his multo peiores ædere flammæ

Men. Ergo cura eadem pastores conficit omnes?
Verum age solifugæ postquam successimus umbræ
Quis tandem ignis habet? quæ te nam cura Philota?
Quis te pastor adhuc peioribus ignibus arsit?

Phil. Solus eram baculoq; gregem connixus acerno
Seruabam uiridis pascentem in margine ripæ
Iamq; adeo nemus intraram, quod cernis opacis
Vmbrosum arboribus iuxta, dumq; omnia uisu
Perlustro, notiq; sequor uestigia fontis:
Ecce tibi, haud magnum dictu, miserabile uisu
Ad fontem longos noster, Narcissus amores
Deflebat, niueam quibus Philantida nuper
Fastibus, ardentem misere, contempserit, et nunc
Quàm male despectos in se conuerterit ignes.

IDYLLIA

Dum rogo mœroris causam, nihil ille, sed amens
 Centenam loquitur solamq; Philantida clamat
 Hinc mea Callirrhoe subiit mihi, me quoq; tali
 Fixit amor taculo, nec tu me leta uidebis
 Amplius arguta meditari carmina buxo
 Aut teretes calamos, aut molles neetere iuncos,
 Ni detur quod amo letam sperare senectam
 Non erit, insano, satis est, seruimus amori.

Men. Ambo etate pares pueri studioq; canendi
 Quo uos fata trahunt? quid te Narcisse Philantis?
 Quid te Callirrhoe blando lenis ore Philota
 Mortis ad exitium uiuum rapu? ergo ne tandem
 Vna homini totos occludit scœmina sensus?

Phil. Quin potius notum mecum descendis ad amnem
 Et iam sol medium coeli transcendit, et axem
 Fert medio temone, gregem ducemus aquatum.

Men. Perge, sequar, sitit hic etiam, quæ ducimus hœdum

Phil. Ite meæ pecudes liquidum potabitis amnem,
 Me coquet interea sitis altera, qualis ab unda
 Non queat extinguui, si totum Nerea potem,
 Eheu quam fortes urunt meæ pectora flamme.

Men. Siste pedem, nisi me nutantia lumina fallunt
 Nec fallunt, sedet ecce sedet Narcissus in umbra
 Aeris Platani, noti tibi fontis ad undam
 O salue Narcisse, quid hæc tam sola frequentas

Abditæ

EOBANI HESSI.

Abdita, conuictusq; fugis commertia nostri?

Nar. Et tu sepe meos casus miserate Menalca
Aeternum salue, ante alios mihi chare Philota
Quis mihi uos casus? uel quis Deus obtulit, istis
Vallibus erranti, & crudelia fata gementi?

Men. Que nam fata gemis? quis te malus abiicit error?

Nar. Nec patitur meminisse dolor, nec uulnera possunt
Hæc mea curari, sed nouit & ipse Philotas
Indigno certum finem statuisse dolori.

Phil. Dic tamen o paribus nobiscum exercite curis
Est etiam miseris quædam solatia luctus
Vulnera cognouit iam dudum nostra Menalcas.

Nar. Donec eram felix nec me formosior alter
Pastor erat, nec qui mecum contendere uellet
Cantando, mea sepe hilares connubia Nymphæ
Optabant, ego formosas malesanus amantes
Spreui, Leucippen, Crocalen, nigramq; Melissam
Atq; alias, quas una inter formosa Philantis
Tota in me, ueluti post fortem uerna iuencum
Vacca ferebatur, totos insana per agros
Errabat, clamans Narcissum, & nomine tantum
Quo potuit longum consolabatur amorem
Non illam duri poterant prohibere parentes
Non commissæ gregis custodia, sola per omnes
Quin syluas sequeretur, & hac me sepe sub umbra

IDYLLIA

Cum uidisset, ego in nemora & saxa inuia fugi
 Et quamuis cuperem, tamen illa ut peius amaret
 Fruola, crudeli feci præludia flammæ
 Heu heu qui nimium formæ confidit inani
 Et se posse miser nunquam non credit amari
 Pene sed indigno mulier consumpta furore
 Semianimis cum se iam desperaret amari
 Ad patrias iterum caulas auersa recessit
 Ocului tacitum nondum confessus amorem
 Et tamen illa mihi uisa est res dulcis, ut essem
 Formosus didici uultum componere, crinem
 Comere, sed plenum non intellexerat ignem
 Mens mea, iamq; magis cupiebam semper amare
 Dulce uidebatur si quis me pastor amantem
 Diceret, interea totum Venus ignea, totum
 Exurunt corpus flammæ, tum deniq; uulnus
 Fassus opem petij superos, ipsamq; puellam
 Heu mulierum ipsis leuior constantia uentis
 Interea illa suos in Amyntam transtulit ignes
 Illum qui toties nobis furatus & hædos
 Et teretes calamos, timet hæc in rura uentre

Men. Infelix puer, o sortem Narcisse dolendam
 Retia quæ tendis miser incidis, an ita forsam
 Iusserit alma Venus fastum quæ uindicat omnem
 Quam uelles domina liceat seruire puellæ

Quisquis

E O B A N I H E S S I .

Quisquis amat iacet, & presso fert uincula collo.
 Phil. Hoc quoq; me docuit, iam non mea, credere uerū
 Callirrhoe, o utinam uerum experiatur & ipsa
 Nar. Ipse Palepaphia percussus arundine solus
 Per syluas & rura queror, mea sæpe uidentes
 Vulnera fleuerunt syluestria numina nymphæ
 Nymphæ, Naiades, Dryades, mollesq; Napeæ
 Ut magnos ipse pecudes uidere dolores
 Gramina non carpunt, nec dulcia flumina potant
 Sæpius hæc mecum tamen. O formosa Philantis
 Quo fugis exclamo, mea flamma reuertere, non est
 Quem fugias, miserere sed impatienter amantiis,
 Huc ades o mea lux, quem tantum nuper amasti
 Te uocat ille tuus Narcissus, scilicet illum
 Nunc fugis? an miserum potius spe ludis inani
 Dū queror impediūt lachrymæ, proh lumē & auræ
 Nil mihi uobiscum, uitæ satis ante peractum est
 Hic ego uos inter placida iam morte quiescam
 Lanigeræ pecudes, uos ad mea funera mœstæ
 Nec salices capræ, nec oues captate myricas
 Vos mea pastores meritæ date membra quieti
 Floreq; signatam cognomine spargite terram
 Et deflete meos ignes, & uoq; futuro
 Si quis amator erit male, quod legat, addite carmen
 Cum miser indigno Narcissus amore periret
 Exemplo ne quis contemnat amare reliquit.

IDYLLION

OCTAVVM

Ad Doctissimum uirum Mutianum Rufum.

QVam nihil Andino canimus spectabile uersu
 Tā primi Latias in Teutona pascua Musas
 Ducimus, & ueniam præfati sacra subimus
 Antra patris fauni, & magni penetralia Panos
 O saltem liceat syluas intrare patentes
 Iuglandes si grande, nuces captare columnas
 Non uetet, arbuta atq; humiles cantare myricas
 Est animus, non magna sequi leuia ista professo
 Ludicra, nunc etiam nostræ sua carmina syluæ
 Incipient resonare, ausis ignorescite Musæ
 Mintiades, nec tu, quo se me rustica tantum
 Iactat Musa, tuo quantum te Tuiyre Varo,
 Non tu difficiles mihi dedignabere montes
 Et ualles habitare sacras, lucosq; silentes
 Ruse per Aonios colles notissime, qui nunc
 Socratæo dulcem trutinas examine uitam
 Ingredere, & mecum syluis assuesce iugosis.
 En tibi detectum frondet nemus, omnia pleno
 Fundit aperta sinu tellus, tibi germinat omnis

Arbor,

E O B A N I H E S S I .

Arbor, odoratos nunc primum lilia montes
 Incipiunt habitare nouo uernantia luxu
 Nunc gelidi fontes manant, & rupibus altis
 Frigida milleno labuntur flumina lapsu
 Per uirides ripas, & amœna silentia, postquam
 Te nostri accipiunt saltus, fugit omnibus omnis
 Graminibus serpens, fragrant suauissima tempe
 Quale apibus dicant Siculam stipantibus Hyblam
 Sub pedibus lasciuit humus, tua scilicet ipse
 Excipiunt lætis uestigia motibus herbæ
 Aspice quàm niteat toto formosior anno
 Phœbus, & insolito mundum splendore serenel
 Hoc erat, hoc adeo nostros quod sepe per agros
 Optabam hoc mecum nemora oia, & ipsa petebant
 Saxa salebrosas subter squalentia rupes
 Sæpe graues pratis dum pasco uirentibus agnas
 Quem canerem assiduo resonantem carmine Rufum
 Querebant socij, cum sic ego forte canebam
 Dum nemora & syluæ stabunt, dū flumina current
 Ruse meis, etsi rudibus dicere Camœnis
 Ipsa tuas etiam laudes armenta, feræq;
 Syluestres, auidiq; lupi, sæuiq; Leones
 Tygrides, & Lynces, & in ipsis partibus ursæ
 Auribus accipient stupidis, Dumq; omnis ad auris
 Carmina nostra canet pastor, te montibus altis

Aeris rupes, & concaua saxa sonabunt
 O tantum ne turpe feras hæc sordida circum
 Incolere, & dulcem captare sub arbore somnum
 Vmbriſera uiuôq; ſitum reſtinguere fonte
 Et cantu mulcere auras, hic ſubter opacas
 Quercus, ſagineumq; nemus, pinusq; decoras
 Et uirides alnos, pulchram ſine nomine uitam
 Ducere, & urbanum poteris uitare tribunal
 Hic tibi uirgineæ laurus, & frigida ſurgit
 Seminibus lactuca pijs, ubi tonſile buxum
 Et natua humiles texunt topiaria corni
 Lecta corona tibi eſt caſtos quæ plurima crines
 Contegat, en diuæ dicunt bona uerba Camæne
 Vernantes in flore tegi patiare capillos
 Quem tibi non ulla Veneres meditantur honorem
 Nulla Dryas, neq; Naiades, non mollis Oreas
 Nulla tibi adſiſſet Phyllis, non ulla Lycoris
 Nam tibi mollitiæ nihil eſt inuiſius iſta
 Non ita fraxineæ inuiſe ſerpentibus umbræ,
 Non ſic agna lupos, non ſic fugit acra talpa
 Vt tu quicquid habet perfectæ incommoda uitæ
 Quicquid Acidalio generoſam caumate mentem
 Inſcit, extinguitq; animos maioribus aptos
 Tu fugis ut pulchris aconyta latentia gemmis,
 O uitæ tranquilla quies & ſumma beata

Sic

EOBANI HESSI.

Sic mihi præteritos olim Deus exuat annos
 Talem sera dies uideat me; seu mihi longos
 Inuideant mea fata dies, seu frigidus annis
 Ante diem pressò moriatur corpore sanguis
 Non mihi post cineres potioris cura sepulchri
 Dammodo corporea defunctus mole feratur
 Spiritus ante Deum, cædat caro putris in escam
 Vermibus, aut uolucres pascant per inane uolantes
 Cura eadem, stultus qui scæda cadauera in auro
 Collocat, & uanis infundit balsama membris
 Demens, & frustra miseros amplectitur artus
 Qui faciunt simulachra urûm, defuncta ne seruat
 Corpora, Di superi quàm delirare uidentur
 Ergo uel ignotus moriar, uel si qua Poëtis
 Gloria debetur dulcis post ædita uitæ
 Munera, sub quacunq; licet tellure quiescam
 Tu modo seu magno meditaris iubila Christo
 Nocturnis inbians sacris, cytharamq; nouenis
 Percurris fidibus, resonantem carmina regis
 Vatis Iessæi. Seu diuite Bibliotheca
 Confusus libros mille inter Solis ad ortum
 Leniter afflantem tua pectora suscipis Eurum
 Tu modo (nanq; olim tibi nostra fidelius ibune
 Carmina) liberiusq; canam tua nomina Ruse,
 Ad riu & montana ueni, maiora uolebam

IDYLLIA

Pangere nî pastorem humilis decuisset arundo
Et rudis auerso subiisset Apolline Faunus.

IDYLLION

NONVM.

Melinus.

Aepolus.

Mel. **T**ertius Oceani iam lucifer exit ab undis
Altera nox abiit, postquàm mihi p̄ditus istis
Queritur in syluis aries, ubi plurima densant
Umbrosū uirgulta nemus, dic Aepole nunquid
Forsan aberrantem uidisti, nam nihil usquàm
Notius hoc uno, niger est, caret aure sinistra
Cornua penè oculos tangunt redeuntia toruos.

Aep. Ah pecus infelix non te tua cornua tutum
Non torui fecere oculi, Meline fatebor
Omnia uera tibi, uix post ientacula mane
Hæc auium dulces dum quæro per auia nidos
Ecce situ squalens exese rupis ad antrum
Exceptum pecus, ipse lupus iam dente comedit
Sanguineo frendens in me, nisi forte fuisset
A cane defensus mea mordicus ora petisset
Ne doleas quod fata iubent, quod ferre necesse est.

Hci

EOBANI HESSI.

Mel. Hei mihi nunc tandem euenit quod sæpe timebā,
 Hei miserrande aries, quod eras audacior æquo
 Stultitiæ meritis persoluis sanguine pœnas,
 Inter oues puduit uiridi te cessante uesci
 Tu Cythisum tiliæq; leues dulcemq; Ciperum
 Stulte sequebare, & semper mihi solus abibas,
 Ergo nunc auidi rodunt tua uiscera corui
 Qui nimis est audax sæpe infelicitè audet.

Acp. Est ut ais, pecoris uerum obliuiscere adempti
 Qua potes hanc alia iacturam sorte repende
 Et mecum uiridi lætus succede salicto
 Hic ubi taurigenæ uolucres apiaria circum
 Et uarios pleno stridunt examine flores
 Ecce sed o superi quanto res digna cachinno
 Quàm saliunt petulanter oues in tramite plano?

Mel. Quàm rudis es, necdum diurno exercitus usus
 Sed quia te natura ouium fugit Acpole, dicam
 Vicina ruber est delapsus ab arbore cortex
 Causa noui saltus, nam talia cuncta uerentur
 Et neq; uere rosas, neq; rubra papauera mandunt.

Acp. Tale quid in nostris etiam admiranda capellis
 Ridiculum natura dedit, nam uincula cruri
 Feceris è scirpo, uel uimine, siue genista
 Siue alio quocunq; per omnes claudicat agros
 Quod cum uidisset sceleratus risit Amyntas.

IDYLLIA

Mel. Hoc leue naturæ specimen mirabilis aiunt
 Id graue, populeis si sueta canalia uirgis
 Corticibus demptis spargas tum frondibus albis
 Intentæ meditantur oues gliscente colorem
 In coitu nuueum, quæ tum concœperit albam
 Aedit ouem, sic se magnus didicisse Philagon
 Dixit, & in paruo monstrabat codice scriptum.

Aep. Sic etiam ex alba niger hircus sæpe capella
 Diuersam generat prolem uarijque coloris
 Idque ego dum capio teneri incrementa peculi
 Non semel expertus longo sum doctus ab usu
 Verum age confer oues nostris Meline capellis
 Quod prius effectum uoluisti, perge fateri.

Mel. Hic neque certandi locus est, nec talia tecum
 Aepole contulerim dubiæ certamina palmæ
 Esse bonos siquidem pacem dedit inter amicos
 Ni iucunda magis quam sint mordacia dicta
 Si libet ergo iocos, non seria sæua canemus.

Aep. Incipe flammium omnis cœlo dum Procyon ardet
 Dum uiuat umbra pecus, dum flumina grata capellis
 Hic melius riuus præterlabentis ad undam
 Sub uiridi platano in molli requiescimus herba
 Incipe, sic faciles habeas Meline Camœnas.

Mel. Caprarum grex atque ouium mihi mixtus amatur
 Sed tamen ante pilos caprarum lana bidentum

Nobilis

EOBANI HESSI.

- Nobilis, & plures accommoda nunquid ad usus?
- Aep.** Et mihi sunt ouibus mixtae per pascua caprae
 Grex tamen hirta placet, tantoq; est gravior illa
 Quanto est utilius lana lac semper edenti.
- Mel.** Lana homines uestit, lanam cum diuite pauper
 Gestat emitq; libens, & murice tingit & ostro
 Frigora propellit, corpus tutatur ab aestu.
- Aep.** Lac homines nutrit, tanto est nutritio maius.
 Vestitu quàm uita neci felicior atra
 Caseolos, butyrum lac dat duo maxima dona.
- Mel.** Non equidē inficior, sed habent etiā ubera plena
 Lactis oues, seroq; ad mulctram uespere ductae
 Omnia distentis implent mulctralia mammis.
- Aep.** Vno sola die capra plus quàm quattuor agnae
 Lactis agit, pastuq; domum compulsa reportat
 Bisq; omnes una mulgentur luce capellae.
- Mel.** Ridiculum quod ais, plus tu rideberis ergo
 Perge tamen, faciles etiam risere Camoenae.
- Aep.** Capra polos adiit, solo est spectabile cornu
 Sydus Amalthæum, docto si credis Iarbae
 Iuppiter Oleniae suxit Deus ubera caprae.
- Mel.** Lucida Phryxæum pecus inter sydera fulget
 Cui filuum rutilo uellus distinguitur auro
 Sic ego me puero didici, uix nanq; recordor.
- Aep.** Nec rurale sonant, nec sunt pastoria quae nunc

IDYLLIA

Verba iocos inter surgunt, uix talia pauci
 Urbani sapiunt, & nescio quale Lycæum.
 Mel. Vera mones, & nos paremus uera monenti
 Istaq; deserimus, plura & meliora canemus
 Crastina Phœbæos ubi lux reparauerit ignes.

IDYLLION

DECIMUM.

Eurytus. Thyrsis.

TEmpus erat media iam Sol altissimus æstu
 Vñt agros, pepulitq; leues pecus oẽ sub umbræ
 Pastores duo conueniunt de montibus, ætis (horas
 In uallem gregibus uicini fontis ad undam
 Eurytus & Thyrsis, quorum florentior æuo
 Eurytus adstantem sic est affatus amicum:
 Eur. Thyrsi decus nemorũ, quando mihi proximus an-
 Et forma prior, & me maior es arte canendi (nis
 Canta aliquid, longo nostris tua tempore syluis
 Fistula conticuit, nec dulces deslet amores
 Nec quibus ante duas formosam Chlorida menses
 Ignibus ardebas contemptæ iactat amicæ.
 Thyr. Euryte nec forma, nec sum tibi proximus annis
 Artis

E O B A N I H E S S I.

Artis & ingenij si quid mihi fauit Apollo
 Hoc ipsi superesse uelim castisq; Camœnis
 Non Veneri, satis insanitum est mollibus annis,
 Nunc sapere, & meliora sequi prouectior ætas
 Admonet, ipse potes nugis puerilibus istis
 Oblectare animum, quando libet, & tua nostros
 Non ita multo post ætas continget ad annos.

Eur. Vsq; adeo ne Venus liquit tua pectora Thyrsi
 Quæ te plus alijs, memini, & peioribus usit
 Ignibus? ò quanti est talis curatio morbi?

Thyr. Ipse mihi medeor, nec pareo talibus ultra
 Illecebris, quæ sic improuida pectora fallunt
 Vt subiecta solent lentæ per stramina flammæ
 Serpere, & arreptis incendia spargere tectis.
 At tu cui teretes calami, cui carmen & ætas
 Lude, decent annos & mollia carmina molles.

Eur. Pan faucas nostroq; adsis precor æquus amori
 Sic olim tibi dilectam Syringa canemus
 Naiada, quam canna textit Venus alma palustri
 Vt nostros etiam nemus omne intelligat ignes.
 En uenit, & nobis Canace uenit obuia, cernis
 Vt nuææ molli si nuentur flamine uestes?
 Vt uirga in manibus uarias discriminet agnas
 Quas nunc illa domo potum compellit ad undas?
 O salue facies mihi dilectissima, Salue

Nympharum decus, ante omnes formosa puellas
 Iamdudum cupio tecum mihi mutua dentur
 Colloquia, heu quanto miserum me conficis æstu
 Nulla mihi requies sine te datur, omnia curis
 Plena, dies uotis totos consumimus istis
 Longa quiescendas turbant insomnia noctes
 Huc ades & nostros Canace formosa dolores
 Aspice, tum requies nobis erit una sub umbra
 Faginea, ad fontem latices ubi dulcia uiui
 Murmura per frondesq; cident tremulumq; susurrat
 Hic tibi Castaneæ sumentur & Allia mecum
 Et pyra quæ sortes uicinis montibus Hest
 Mittunt, & niuei matura coagula lactis
 Huc ades o Canace miseri cape munus amantis
 Hunc Leporem, Turdosq; duos castumq; palumbū
 Munera quæ lustris tibi sum uenatus in altis
 Vror ut in stipulas ignis protectus agrestes
 Sole sub ardenti campum depascit, & omnes
 Herbarum succos, Sic me dolor ille fatigat
 Qui mea nescio qua traiecit corda sagitta
 O si respiciat Canace mea uulnera sero
 Ut quondam cum prima malum Venus egit in artus
 Dulcis sona letos modularer arundine uersus
 Inter oues, cantu soluæ & nemus omne sonaret
 Heu crudelis amor quantum mortalia mutas
 Pectora,

E O B A N I H E S S I .

Pectora, nulla tibi par est sub Sole potestas
 Sic me sic posito uitæ melioris honore
 Cogis, & ante diem facis hanc languere iuuentam
 Florida ceu subitis flaccescunt arua pruinis
 Hoc tamen omne tibi patimur sine nomine uulnus
 O Canace, maiora pati tormenta parati
 Te propter, tu sola mei medicina furoris
 Huc olim properans fido dabis oscula amanti
 Qualia Luna suo quondam dedit Endimioni
 Qualibus Oenone Pariden complexa lacertis
 Seruantem pecudes Phrygiæ sub uallibus idæ
 Huc olim properans tu nos complexa iuuabis
 Flate leues Euri, spira genitiue fauoni
 Ferte meam Canacen, ad nos huc ferte puellam
 Lingua stupet, ruber in uultum concessit anhelus
 Membra tremunt, saluū præcordia, nāq; ppinquat
 Quæ mea corda sui clausit sub pectoris antro
 Quo fugiam? quo non abeam? potius ne manebo?
 An fugiam? quid Thyrsi loquar? pudor obstat amori

Thyr. Ergo sagittifero dum sic præludis amori.
 Vix tu de gregibus mecum cantare uolebas
 Mirabar quid nanq; modos & nostra perosus
 Carmina deserta solus sub rupe iaceres
 Mæstior, & solito uultum squalentior usu
 Scilicet ergo suam Pani Syringa canemus

122 IDYLLIA

Naiada quam canna texit Venus alma palustri
 Non ita, nos alio luuenes ardore fruemur
 Quem meus hæc olim cecinit per rura Philetas
 Exosus Veneremq; ipsam natumq; potentem
 Stulte quid instabilis tales in imagine formæ
 Vt rosa manerubens quæ uespere tacta recumbit
 Quam cito bulla perit, tam flos cadit ille luuentæ
 Desipit omnis amans, moriturq; in corpore uiuo
 Caprarum docuit pastor, sic ille monebat

Eur. Vt nequit extinguui Neræis fluctibus Aethna
 Sic grauis ille ardor qui me mihi sustulit omnes
 Contemnit monitus, nescit Venus improba flecti
 Heu quibus immergor curis, quibus ignibus uror.

Thyr. Interea Oceano pluuias sol attrahit undas
 Et Lybs & Boreas luctantur & humidus Auster
 Tempestas oritur, pastu discedere tempus.

IDYLLION

VNDECIMUM

Philondas, Corydon.

IN uallem Corydon & eandem forte Philondas
 Compulerant armenta boues hic, illa capellas
 Ille procul patriæ fugiens incommoda terræ
 Ducebat profugos peregrina in pascua tauros,
 Hic patrios circum saltus & nota tenebat
 Flumina, non pastas aliena fronde capellas
 Et quia pascentes communia sæpe subibant
 Prata, breui coijt noua consuetudo, fuitq;
 Mutua, donec erat studiorum innoxia utriq;
 Gloria, parq; decus, quod ubi decreuit, & auxit
 Alterius famam, non æqua mente Philondas
 Illa ferens, saxo sic est auditus ab alto.

Phil. Qui syluas & rura colunt, qui culmina & agros
 Pastores habitant, qui sunt à flumine Rheuo
 Ad Scythicum Tanaim, qui sunt uel ab Alpibus usq;
 Ad mare Balthiacum, qui uel didicere cicutis
 Vel quodcumq; leui diffundere carmen auena
 Multiforem buxum, aut dulcem sufflare monaulon
 Pignoribus positis etsi pro munere uitæ
 Certantes, ego tam supero quàm cedrus acanthum

Tanais

fistula

*Cedrus
Acanthos*

IDYLLIA

Rosa

Ligustrum

Quam rosa septiuagum superat Pestana ligustrum
 Nam neq; præstantes tam barbara rura poëtas
 Præstiterint, neq; in his Musæ regionibus ulla
 Consideant, ergo nostrates plaudite, quando
 Audeat hic nemo mecum contendere pastor.

iniuria

Hæc ubi personuit scopulo uocalis ab alto
 Famæ damna ferens non æqua mente Philondas
 Tum Corydon (nā excitus erat iam uoce loquentis)

Cor.

Pulse procul patria, nostrum fugitiue sub orbem
 Pauperie monstrante uiam, pannosus & exul
 Venisti, quis nescit? in hæc tam læta receptus
 Pascua grex postquàm nostris collectior errat
 Montibus, & niuei cæsit tibi copia lactis

Chorus.

Postquàm uix libros didicisti inflare columnos
 Confusumq; breui murmur blatterare cicuta
 Tolleris, & fastu turges immanius ipso
 Tanquàm nemo tibi par sit, nec se tibi quisquam
 Audeat ex nostris componere stulte poëta,
 Qui tua cum nostris deliramenta camœnis
 Vt tenebras cum luce, nihil conferre uereris
 Hos inter nemorum saltus, hæc culmina circum
 Lenifluos amnes iuxta fontesq; beatos
 Floribus, & multis circum fragrantibus herbis
 Hæc propter dumeta canens, incondita iactas
 Carmina, quæ nemo te præter laudet ametq;

Nemo

EOBANI HESSI.

Nemo miretur nisi qui te laudet ametq;
 Tu tamen illa canis laudas, miraris, amasq;
 Inter tot summa pastores laude canentes
 Ut quæ, dum uolucrum sit despectissima, certet
 Vincere cantando morientes noctua Cygnos
 Vnaque turpe sonans sit tentet Aëdonas omnes
 Vincere, & in limo placeat sibi rana palustri,
 Vestras ergo iube Musas gaudere Philonda
 Quod te lucifugam superare in carmine uatem
 Nostrates pueri iam primo in puluere possint
 Vade per insuistas iterum in tua pascua rupes
 Inter olorinos quid ineptis noctua cantus?

Phil.

Si tibi tam facilis Venus est in carmine, si te
 Tam felici anima ridens afflaui Apollo
 Hac mecum Corydon si non requieueris umbra
 Non eris Aoniæ quicquam de sorte coronæ.

Cor.

Ergo ego si tecum requiero, quid inde Philondæ?

Phil.

Experiar quid nam potes improbe, qualia iactes
 Carmina, qui tantum potuisti spernere uatem
 Huc igitur concede, tenent loca tuta capellæ
 Grataq; iam saturæ subeunt umbracula uaccæ
 Certemus, causam certaminis ipse dedisti
 Non tibi cum puero certandum impubere, uerum
 Prouida cui molles ætas iam finiat annos
 Cui natua genas iam uestiat umbra nixiles

Noctua.
 Cygnus.
 Aedones.

Cygnus.

Adolescentes.

IDYLLIA

Nec facile hanc nobis barbam tractaueris, audax
Sis licet, & nulli pastorum robore cædas.

Cor. Est aliquid magno barbam tractare prophetæ
Dicere sed uolui, lapsa est mihi lingua, poetæ.

Phil. Errat sponte sua quoties uult improba lingua
Non sum adeo ignarus, tibi scommate rideor isto.

Cor. Quis ridere queat rugosi tubera nasi
Labraq; continuo scabros nudantia dentes
Sic fugat intrantes canis hic sata proxima tauros.

Phil. Verba probant aïum nisi uanus & impbus esses
Crimina difficilis naturæ nulla notares
Non facies hominem, Sed mens formosa uenustat.

Cor. Inuidia est facie quæ te facit esse canina
Lumina nempe in me torques obliqua Philonda
Ut cum Zelotypus riualem taurus abhorret
Indicat iram oculis, & plagam fronte minatur.

Phil. Quis tam merdaces ferat æqua mente cauillos?

Cor. Omnia fert sapiens, nisi stultus & inscius esses
Ridentem simili posses ridere cauillo
Allatrata canis rellatrat, morsa remordet.

Phil. Scimus & hoc uersu non multum distat ab isto
Concaua carminibus uallis percussa remugit

Cor. Verum nemo negat, in idem sed consonat illud
Omnia proceræ respondent iubila syluæ.

Phil. Liniger & sacra dum clamat in æde sacerdos

Sacerdos.

Sub

EOBANI HESSI.

Sub tota uariæ resonant testudine uoces.

Cor. Garrula limosa dum rana palude coaxat

Vociferæ magnis resonat clangoribus undæ.

Phil. Si bona cantaris reddunt bona carmina syluæ

Si mala per ualles clames, mala redditur Echo.

Cor. Verū, qui bonus est loquitur bene, ni malus effes

Non uelles conferre bonis mala carmina, nec te

Esto etiam magnum, præferres omnibus unum.

hil. P Si bonus es fronti testem præscribe tabellam

Vt qui te uideat, qui sis cognoscere possit.

Cor. Mille trahit secum recti mens conscia testes

An nescis? titulo uirtus non indiget ullo.

Phil. Hora fugit cupidæ neclis ludibria menti

Callidus, & multo præcludis seria ludo

Cœpta sequi decuit, nihil hac ambage mouemur,

Si bonus es, si te uerus perflauit Apollo

Profer inaudaces pulchra in certamina Musas.

Cor. ✕ Vt maiora bonam redimat per uulnera famam

Saucius instaurat quam liquit athleta, palestram

Victus es, interea ne plus uincare, quiesce.

Phil. Desinet ante manu, plenas mulgere capellas

Caseolos pastor uænum laturus in urbem

Dulcia mellis apes fugient lita, salsa capellæ

Quam tibi tantillo tradam, certamine palmam.

Quod neq; luctator, saluis, pugilue cruentus

Sed pulchro dociles claudent examine Musæ.

Cor. Noia quis docuit nostrum tam magna Philondæ?

Phil. Cum mater mea me primum duxisset in urbem

Vidi luctantes, saltantes, belligerantes,

Currentes, lapidem torquentes, tempore ab illo

Nemo me saltu toto est præstantior agro

Cor. Pastorem curare greges, armenta tueri.

Arma palestriten, nautam tractare rudentes,

Sutorem crepidas, sua quenq; agere otia oportet

Hor. Florales, I perge tuum pecus intrat in hortos

I reuoca, dominus non est puer illius horti

Incautum occidet, si uenerit ipse, iuuentum.

Phil. Taurus adest, uicinque boues uiridaria pascunt

Si uir es, & duris animum qui obsistere rebus

Possit habes, uersu mecum certabis agresti.

Cor. Qui tecum certare uolet quo teste Philondæ?

Phi. Debita iudicio stabit uictoria recto

O Corydon, quia teste opus est & iudice Phæbo.

Cor. Sæpe solet uinci temere qui prouocat hostem

Iusta laceßito semper uictoria cecidit

Lupus. Ut lupus imbellem timet insatiabilis agnum,

Aquila. Ut leporem canis, ut captum Iouis armiger anguem.

Teq; tuasq; minas metuo, sed amice monendus

Quando immane tumes, quid si te rupervis? olim

Rupta perit dum rana boui par esse laboret.

Et nunc

E O B A N I H E S S I

Et nunc Adriacæ dum sufflant uiscera ranæ
 Et sinuosa uago dispendunt brachia ponto
 Non contenta undis animalia friuola, uerum
 Dum terras habitant, lauretaq; proxima scedant
 Reginaq; anium præcelsa cubilia nidos
 Insiluisse parant, Diuis factura pudorem
 Si se deijciant cælo, Tum Iuppiter author
 Fulminis, emisit uolucres sua tela ferentes
 Quæ rostris feriant, & curuis unguibus ipsas
 Abreptas pelago referant, undisq; reponant
 Grandia mox aquilæ uibrantes fulmina, ranas
 Quas non omne prius cœpit mare, rursus in unam
 Antiquamq; coegerunt remeare paludem
 Nunc misere solitis ranæ pascuntur in undis
 Turgida flaccescunt, nunc pingula uiscera marcent
 Vt breuiter dicam, quando uoluere gigantes
 Esse breues ranæ, cœperunt esse cicadæ
 Discite pastores menti dare frena superbæ
 Altius erectum grauius cadit omne superbum
 Inuisum superis, pietas gratissima cælo
 Aspicias annosas conuelli turbine pinus
 Flexilis ut nullos uentos horrescat arundo
 Fulmina non humiles tangunt crepitantia ualles
 Semper summa petunt, & cælo proxima turbant
 Te quoq; ne supra mortalem efferre labores

Veneri.

Aquila.

IDYLLIA

Ne graue post tristem dolcas cecidisse ruinam
 Si bonus es patiare parem, tam nemo beatus
 Quem nemo æquiparet, non dat deus omnia Soli
 Corde sit ista tibi sententia fixa sub imo.

*gemma
 Phil.*

Sæpe sub immundo lucentes puluere gemmæ
 Sæpe latet fuluum duris sub cotibus aurum
 Nunc primum expetior quales hæc rura poetæ
 Extulerint, quales habuent per inhospita Musæ
 Auia, ab his certe non est auersus Apollo
 Vepribus, huc etiam diuæ uenere sorores
 Nympharum dominæ Chariæ, quis credere possit,

Mare?

Sydera cuncta prius cælo casura putabam
 Nerea passurum flammæ, quàm talia possent
 Carmina cantari uestris, Dij qualia? syluis
 Inuideo Musas uobis ò rura Latinas

Barbara, tam nullo tecum contendere uellem
 Carmine, sic iterum patrios inglorius agros
 Aspiciam, lte mei, mecum fugite, lte luenci
 Non libate undas, non carpite gramina, donec
 O dulces mecum patriæ ueniat is ad agros
 Barbara rura (pares non possum ferre) ualete.

Cory.

Iam poteris tumidas imitari, liuide ranas
 Aedite ranarum de semine, uade per æstum
 Per iuga, per ualles, per mille pericula solus.
 Obuia, nuda silex, obducatur pascua, senus

In media

EOBANI HESSI.

In media uicina sui Sol flumina siccet
 Sæuiat omne tibi stellati numen olympi
 Vt causa inuideas nobis meliore Latinas
 Pieridas, I bardiaco signande cucullo.

*2422.
 Gallia sanctuario uisita
 et bardocianilly, circa
 pithecum per
 la mig erat.*

IDYLLION

DVODECIMVM

Agæus, Polyphemus, Heliades.

Agæ. **S**Virgit ab Oceano tenebris Aurora fugatis
 Mane fit, & pulsa referantur pascua nocte
 Omne pecus passim patulis immittitur aruis
 Et matutine cantant ad mulctra puellæ
 Solus adhuc dulci stertis Polypheme sub antro
 Vt somnolenti glires uituliq; marini
 Non tibi mille auum uoces potuere soporem
 Tam longum excutere, aut durorum rucolarum
 Sed uigila, iam Sol extat plus quattuor ulnis
 Altus ab Oceano, & terras superiminet omnes
 Et uacue clausis balant in ouilibus agnæ.

Poly. Improbe quã dulci somno me excludis Agæus
 Non hoc me leuius memini dormire bimestri
 Sed tamen heu misera pecudes, iam montibus altis

I D Y L L I A

Vt uideo, sparsum iubar omnem illuminat orbem
Nulla tamen nostrum lucis pars uenit ad antram
Tam clauso posthac nolim dormire cubili.

Ag4. Vt primum radijs Phœbus patefecerit orbem
Eutigilo, & plumis caput exero dulcibus, ergo
Lanigeris campos ouibus, dumeta capellis
Orto sole damus, gaudent in rore luuenci.

Poly. Plenius hæc alio repetemus tempore, quando
Nunc animum potiora mouent, res digna relatu
Quæ mihi turba in: exactam insomnia noctem
Dij superi quam certa fides, oracula credas,
Sic uiua præsens elusit imagine Morpheus.

Ag4. Dic igitur, dic formiferam Polypheme quietem
Quas facies, quæ mira nouis simulachra figuris
Videris, interea pecus hæc uiridaria circum
Pascetur, decimam dum Sol ascendit in horam
Et nos hanc subter corylum recubabimus, unde
Possimus, uelut è specula, pecus omne uidere.

Poly. Pascite gramen oues, salices nudate capellæ
Donec monstiferæ referantur somnia noctis
Tempus erat sacros nox cæca reduxerat ignes
Quo grauidos iam summa quies obrepit in artus
Cum syluæ pecudesq; tacent pictæq; uolucres
Totaq; tartareo circumdata numine tellus
In requiem conuersa silet, Me somnus habebat

Altior

IDYLLIA

Altior, & clauso requieui tutus in antro
 Propter aquas super herbosis errare uidebar
 Aggeribus, frondesq; manu refecare capellis
 Letus, & arguta modulari dulcia canna
 Carmina, dum calidi cœlo fremit ira Leonis
 Cum mihi, nescio quo, succenso pectus amore
 Musarum, Phœboq; sacra Permessidos undæ
 Culmine ab aereo summoq; à uertice Musæ
 Desuper ostentant lauri de fronde coronam
 Conspiciam ductrixq; chori Regina uerenti
 Tale procul summa cecinit mihi carmen ab arce
 Qui nunc graminea pecudes in ualle coerces
 Digne ouium custos, his digne urentibus aruis
 Quæ rigat allabens Hieræ uicinior Vnster
 Huc propera, seruata tuæ fer præmia fronti
 Præmia perpetuis tecum uictura diebus
 Huc propera laurū puer exornande decora
 Cinge comas hedera, uridi tege tempora bacca
 En ultro porrecta tibi Polypheme corona est
 Accipe, cum dixisset, ego in sublime ferebar
 Vi rapida, solitoq; magis uelocior, ac si
 Umbra leuis, uel pluma forem, pernicioior Euro
 Iamq; adeo prope limen eram uenerabilis aniri
 Vnde prius nostras peruenit carmen ad aures
 Cum mihi forte uenit cursu Melisseus anhele

IDYLLIA.

Obuius, & multis circumuentibus, ipsum
 Qui comitabantur, passis mea colla lacertis
 Complexus, quo (dixit) abis? Iuuenilibus ergo
 Frena cupidinibus non ponis? & ista sequutus
 Mollia Musarum ludibria, quæris honorem
 Qui tibi præripiat sero maiora uolenti
 Præmia, namq; leues pueri florentibus annis
 Quando coronatæ cœpere insignia frontis
 Despiciunt, quicumq; canunt sine fronde poetas
 Tanq; im donatæ faciant bona carmina lauri
 Et pecus, & syluas, & oues, & ouilia damnant
 Laudantur, celebrantur, & omnia scire putantur
 Cum pulchro faciles uernant in flore capilli
 In sublime tument, & cœlum uertice pulsant
 Non inter pueros, non amplius inter agrestes
 Versantur, quærunt urbes, primatibus hærent.
 Præclaris inhiant titulis, seq; omnibus ipsi
 Cum iam prætulerint pudor est descendere, & inter
 Pastores uersari, & famam ambire minorem.
 Præterea multos inuisa coegit egestas
 Pascere oues iterum, dominisq; subesse superbis
 Ferre iugum graue, seruitio sibi quærere uictum
 Aut ubi damnosæ confisi munere lauri
 (Ut solet istorum longe pars maxima) nullis
 Artibus instructi melioribus, omnia solo

Musa

E O B A N I H E S S I .

Musarum sterili strepitu fora, & omnia complent
 Atria, præter aquas Heliconis nulla loquuntur
 Commoda, & indoctis tumefacti pectora nugis
 Pauperie extremam misera clausere senectam.
 Ergo age siste gradum, Iuuenili obstare furori
 Est opus & melius uitam trutinare futuram
 Nos te Palladio sudantem in puluere, totis
 Viribus inuictas uere uirtutis ad arces
 Ducemus, pinguiq; caput redimemus oliua,
 Quam complexa pia defendat populus umbra,
 Fortis ut Herculeos possis æquare labores
 Sub doctis pastoribus, hæc tum prima probatæ
 Vitæ signa refert, & libertatis honorem
 Hanc super impositæ lauri meliore uirescent
 Germine, tantum effatus erat, cum tu mihi somnum
 Excutis importunus agens me uerbere multo
 Hæc sunt per longam quæ uidi insomnia noctem.

Aga. Mira refers, & quæ uideantur claudere quædã
 Quæ non uulgaris doceat mysteria pastor.
 Ecce sed Aonia redimitus tempora lauro
 Aduenit Heliades, tibi quid Polypheme uidetur
 Nunquid Apollinæ quota pars erat iste coronæ?

Heli. Saluete æternum socij, festiuâq; mecum
 Gaudia lætitiâq; nouam celebrate fauentes
 Nunc calamos inflat leues, dum rura poetam

IDYLLIA

- Vestra nouū meruere, sonent nemora omnia cantu.*
- Poly.** Quis te digne puer tanto dignatus honore
Extulit, & sacra cinxit tibi fronde capillos?
Dic age, dic aliquis superum ne? an pastor agrestis?
- Hel.** Dum lustra amissum quero per inhospita taurū
Monte sub obscuro ramis ubi plurima sacras
Arbor obumbrat aquas, raptum super ardua montis
Diue Pierides uatem fecere, quod olim
Contigit Ascræis pascenti in uallibus agnas
Vidi presentes afflatus numine Musas.
- Aga.** Præsentem uidisse puto te Demona, namq;
Quid sunt Pierides nisi blanda insomnia Musæ?
- Poly.** Longa Deas olim commenta est fabula Musas
Non frustra tamen, & ratio est qua dicere possis
Vatibus inspirare suos sacra carmina Musas
Verum præsentis non est res ista negoti
- Hel.** Nunquid ad hanc etiā aspira Polypheme coronā?
- Poly.** Nescio, sed tamen his aliās de rebus agemus
Fuscina non facit unca cocū, Monachumue cucullus
Nec laurus uatem, sua quenq; professio monstrat
- Aga.** Satis satis hæc, uestrum me iudice præstat uterq;
Sed tamen esse bonum res est diuina poëtam
Atq; adeo nostris non enarrabile pagis
Ite, ualete, suas iam pascite quisq; capellas.
Finunt ea quæ prior ædulo continebat, quæ ex
undecim Aeglogis in duodecim digesta sunt.

EOBANI HESSI.

EOBANVS

LECTORI S.

HActenus agresti luuenilia carmina plectro
Pinximus, & syluas quæ decuisse queant
Quæ quicunq; leges nec passim lecta probabis
Aetati ueniam, quam decet, esse sine.
Rustica nam primum quo tempore carmina lusi
Vix ierant uitæ bis duo lustra meæ.
Quæ nunc his adiecta uides, ea serior ætas
Protulit octauæ proxima Olympiadi
Quæ nisi commendant tibi se satis ipsa, putato
Talia quæue premas carmina quæue legas.
At tu qui luuenem nostri studiose probabas
Spero equidem melius posse probare uirum
Quod si temporibus non hoc satis adsequor istis,
Fiet posteritas æquior ipsa mihi

E s

IDYLLIA

POSTERIO^r

RI AEDITIONE ADIECTA

IDYLLION DECIMVMTERTIVM

Erphurdia, Erysiptolis Nympha,
Hieras fluvius.

Ery. **P**Arue sed Herciniæ de quodam uertice rupis
Aedite, Thuringum qui flumine proluis agrû
Irriguo, & riuis sitientes mitibus hortos
Sole sub ardenti potas, ubi copia aquarum
Coelestum non ulla datur, qui flumine secto
Diuidis ipse tuam millenis flexibus urbem.
Dic age Natadum purissime frater Hiera,
Cur solito frontem demissior inter & alnos
Inter & agnatas salices labare decorum
Penè cruentaia confusus arundine crinem.

Hier. Nympharum decus ô Erysiptoli numen & urbis
Et patriæ tam damna queri quàm quærere tempus
Nostra uetat miserum, quo nos presentibus urgent
Fata inimica malis, nec te latet unde cruenta
Hæ mihi contingant maculae, nec honoris adempti
Ignoras causam, quando communibus urbem

Hanc

Hanc studijs colimus, cuius nunc fata profusis
Defleo tot lachrymis, qui me nunc penè dolores,
Conficiunt, hinc penè uides mea flumina sicca
Quodq; undæ superest atrum traxisse colorem.

Ery. Frater, & Oceano mihi charior amnis, acerbis
Nunc lachrymis absiste, tuoq; è flumine sacrum
Attollens caput, has mecum considerare subter
Ipse uelis corylos, & respondere uicissim
Mutua dum graubus meditemur carmina curis
Si qua leuent, nam forte leuant & carmina curas
Longaq; sæpe breues minuerunt damna querelæ.

Hier. Ad desueta uocas iamdudum munera, nec me
Rite senem luueni operi committere tentas
Quando nulla meas circum nunc carmina ripas
Vt quondam sonuere, sonant, Musæq; retrorsum
Concessere, omnes mimica à gente fugatæ
Quas me posse putas in mutua carmina cannas
Sufficere? heu nostri non est ea gratia sæcli.

Ery. Et memini, & meminisse dolet, quia nulla supersunt
Temporibus nostris priscae uestigia laudis
Vsq; adeo concessit amor probitatis & æqui
Inque locum subiere nefas, dolus, arma, libido
Insidiæ, & uictæ expultrix discordia pacis

Hier. Qua tu nunc id in urbe loquis ansa uidendū est
Haud equidem tuta est libertas sæpe loquendi

IDYLLIA

- Ery.** Sola ne pacis egens ruptas Erphurdia leges
 Conqueritur, metuq; affligi ultricibus armis?
 An confectæ aliæ poenis grauioribus urbes
 Quas nunc fracta uidet dubijs Germania satis?
- Hier.** Quis propiore neget quasdam nutasse ruina
 Nec cecidisse tamen, nam quantacunq; labarint
 Clade facultatum, facilis reparatio rerum est
 Famæ difficilis, uereor ne poena malorum
 Hoc ueniat nobis grauior quo serior, inter
 Hoc tamen est, multum deliqueris, an minus, ut te
 Liberet aut uanis, aut ueris conscia curis
 Mens agitet, pacemue queas bellumue pacisci.
- Ery.** Nostra quidem nullas bellorū Erphurdia causas
 Aut dedit, aut unquam salua ratione datura est,
 Sed quia se proprijs defendere legibus ausa est
 Et sua iura sequi potuit peccasse uideri.
- Hier.** Cur igitur tot signa tacent conuulsa, tot ædes
 Deiectæ, equatæq; solo? cur omnia pulsas
 Tempia sacris oclusa silent? ceu Christus ab aris
 Exulet, & nullos ultra mereatur honores
 Qualibus illa coli maiestas debet, & olim
 Adsueuit, mentesq; pijs placata benigno
 Respexit uultu, seseq; uocantibus ultro
 Obiulit, insudatq; animis pacemq; fidemq;
 Parta pijs precibus, nunc auersatur & odit

Degea

E O B A N I H E S S I.

Degeneres in bella animos pacemq; perosos.

Ery. Iusta quidem spreta de religione querela est
Verum non paruo cum sit discrimine maior
Quam quæ per nostras tractari possit arenas
Pulchrum erat intactam dimittere, parua proffessos
Non decuit magnis frustra se immittere rebus.

Hier. De signis responde igitur, tabulisq; refulsis
Aequatisq; solo septis leuibuscq; salinis.

Ery. Viderit hoc cui sunt urbis commissa regende
Munera, nos isti est odiosum insistere curæ
Forfitan ille suo se iure tuebitur ordo
Quem non usq; adeo stultum puto, friuola vulgi
Consilia ut laudet, ducatq; sequenda per omnes
Ut possunt uarij rerum præuerrere, casus.

Hier. Felix ante alias & non ignobilis urbes
Si pulchros in flore tuo decerpere fructus
Non etiam uelles truncos euellere, & ipsas
Radicum fibras Erphurdia, quàm tua naxper
Gloria plena fuit, quàm floruit inclyta fama
Cum te pacatis pulcherrima rebus agente
Otia, certatim te, ceu confusa, bearant
Munera, de toto tibi succrescentibus orbe
Diuitijs, ut uix unquam cumulator ullis
Gentibus extulerit fœcundum copia cornu
Quã nunc fracta eadẽ, quã nunc tua gloria marcet

IDYLLIA

Quam nunc illa tibi defloruit inclyta fama
 Postquam fracta malis, indigna mole laborum
 Pressa iaces, lugesq; tuis miserabilis ipsis
 Hostibus, & ueteres frustra tam respicis annos.

Ery. Desine tam tristi nimis indulgere querelæ
 Chære senex, fluuijque parens mihi multa ferentis
 Commoda, non adeo miserris Erphurdia satis
 Concidit, ut nullis talem emendare ruinam
 Auxilijs possit, modo sit non tarda uoluntas
 Ipsa aderit tam non aliquo prohibente facultas
 Non cecidit male qui bene surrexit, sapit autem
 Quisquis dura suo didicit cauisse periclo.

Hier. At iacet interea nihilo minus, ægraq; mœret
 Valde incerta sui possit ne resurgere, & unquam
 Ab male seruatos, iterum contingere honores.

Ery. Quos male seruatos mihi tu depingis honores?

Hier. Ut reliquas taceam quibus hæc Respublica quondam
 Laudibus eminebat, quanti tu Palladis arces
 Sedibus euulsas proprijs facis? illa ne totam
 Mœnibus incumbens clades concusserit urbem?
 Illa ne, Dij quantos, hinc deportarit honores?

Ery. At Pallas manet ipsa, manent & Palladis arces
 Sedibus innixæ proprijs, immobile regnum

Hier. Non ego marmoreis surgentes molibus arces
 Tectæne celsa loquor, sed ab ipsis arcibus artes

Demissis

E O B A N I H E S S I :

Demissas, coeloq; datas mortalibus usu
Vnde per humanas principes sapientia mentes
Fusa, suis regeret confusum legibus orbem
Humanumq; genus diuis componeret ipsi

Ery. Tam firmum natura nihil produxit, ut esset
Semper idem, fortuna uices & tempora mutat
Et nunc summa premit, nunc infima tollit in altum.
Floruit hæc fateor studiorum urbs nuper honore.
Præripuiq; alijs simili in certamine palmam
Quotquot Germani sunt in regionibus orbis:
At nunc cassa dolet tantæ cognomine laudis
Ipsa suis afflicta malis, sibi noxia soli
In poenasq; satis quas non aliunde coactas
Ipsa sibi inflixit, secumq; inuenit, ut esset
In seipsam fatuæ furiosa licentia plebis
Nunc tamen hoc melius sapiet, meliorq; resurget
Quo grauius cecidit, maior post passa uoluptas
Damna uenire solet, blandi post nubila Soles.

Hier. Vidi ego Palladias cum præterlaberer arces
Mille greges iuuenum qui tum studia ista colebant
Has mecum uirides ripas, & prima legentes
Litora, certantes secum deducere Musas
Has nunc desertas ubi præterlabimur arces
Musarum apparent uestigia nulla, nec usquam
Vilius ulla chori certamina, nulla uoluptas

IDYLLIA

Carmina nulla sonant, nulla per proxima uoces.
 Computa, in Lycios cultu, hoc dignemur agrestes
 Multa quod in uridi limo mihi rana coaxat.

Ery. Ipsa etiam memini cum me praeunte decoro
 Agmine spectandi studio mirata luuentus
 Certatim rueret, totaq; ex urbe frequentes
 Festa coronatis agerent spectacula Diuis
 Et toto canerent resonantia tubila coelo.

Hier. Non apud externas tantum bona nomina gentes
 Huic urbi peperit castae schola plena luuentae
 Verum et opes lucrumq; decens inuexit, et auxit
 Commoda tam priuata hominū, quam publica rerū
 Ergo quid ignoras? uel (quod facis) ipsaq; res est
 Dissimulas tua damna, quibus te scilicet æquum
 Consultum uoluisse fuit, cui cura tuendae
 Urbis agebatur, nisi falso nomine dicta es.

Ery. Vera pater memoras, sicut sunt plura, nec ulli
 Quam mihi, nota magis, sed me pudet urbis, et huius
 Nominis ingrati, cuius quia nulla uidetur
 Digna satis, nimum iustae, excusatio culpae
 Quis non auxilij, mecum miseratus, egentem
 Defleat, et tristi doleat cecidisse ruina?

Hier. Quam uereor ne sera tua nec iusta querela
 Causa sit, accisis rebus quae commoda flendo
 Consequimur? sed enim prius haec deflesse decebat

Nunc

EOBANI HESSI.

Nunc ope, nō lachrymis opus est, nec noscere promptū
Morbi principū, nec, si sit, dicere tutū est. (ptū.

Ery. Inconcussa suo ueri stat pondere uirtus
Dicentem quamuis in mille pericula mittas
Quare age tam grauium causas expone malorum
Nam potes, atq; tuæ sunt omnia nota senectæ.

Hier. Prima mali labes, & tantæ causa ruinae
Fluxit ab indoctis monachorum bardocucullis.

Ery. Qua ratione precor? nec enī cognoscere promptū
Complures habeat cū uita monastica doctos. (est

Hier. Semper salua sua est in quouis ordine doctis
Gloria, at indocti semper pars maxima regnant.

Ery. Qua ratione igitur tantam inuexere ruinam
(Nam solos memoras) monachorum bardocuculli?

Hier. Non tamen usq; adeo solos, nam plurima uulgo
Turba prophanatis accessit bardocucullis. (est

Ery. Credo equidē, quia quā memoras ea maxima turba
Sed quia non sapiens, non hoc potuisse putarim.

Hier. Inuidiam studijs ceu pesti religionis
Fecerunt, postquam mentiri impune receptum est.

Ery. Qua ratione iterum studijs potuere fauorem
Detrahere? indoctis quis credat bardocucullis?

Hier. Maxima pars hominum ueris mendacia præfert
Praua quibus sese sentit natura iuuari.

Ery. Sponte igitur studijs inimicum uulgus, ab istis

IDYLLIA

Impulsum furij contemptas perdidit artes.

Hier. Perdidit, & reparandarum spem præscidit oëm
Nisi faucat dextri clementia prouida sati.

Ery. Talia luctantes dispergant omnia uentii
Votis fautor adest semper deus æquus honestis.

Hier. Sæpe tamen spes iniustas fortuna sefellit
Nec sperare potest bene quisquis turpiter egit.

Ery. Verum nemo negat nisi uanus & ater & excors
Hei tamen an ne aliqua credas ratione renasci
Poffe, triumphato Musas Helicone peremptas?

Hier. Sicut ab æquoreis oritur Sol aureus undis
Lætâq; terrigenis infundit lumina rebus
Gloria se cupido studiorum non secus orbi
Explicuit, cum pestis atrox inuidit, & ausa est
Exortum toti ceu solem tollere mundo

Ery. Quam breuis illa fuit, quam non sincera uoluptas
Sed pudet, & durum est istam repetisse querelam
Et uana inuidia toties onerare malignos.
Ergo age qua possint Muse ratione renasci
Si potes expedias, citius reprehenderis actum
Quàm satis emendes, mens anxia nostra futuri est.

Hier. Certa quidem ratio est quæ Musas sola fugatas
Restituat, si frena malis iniecta, loquendi
Libertatem adimant plus quàm mendacia, ne sint
Quorum priuatis aliena calumnia rebus

Adstruas

IOBANI HESSI.

Adstruat, & proprijs damnosa licentia palpet
 Credentem uitijjs populum. Sed sera medendi
 Hæc uia ne fuerit uereor, quia serpit, & ipsos
 Obsidet hæc etiam pestis deterrima reges
 Atq; adeo inuoluit, secum trahit, obruit, aufert
 Omnia quæ meruere prius laudemq; decusq;
 Præcipue studia, & Musarum nobile regnum
 Plura uetant lachrymæ confusa in uerba cadentes
 Nympha uale tacitoq; uolens ne cæde dolori
 Quæ mala nunc quereris forsân meliora sequentur
 Me quoq; turbato labentem flumine cernes,
 Donec forte aliquam melior fortuna salutem
 Adferat, & studijs reddat, quem debet, honorem.

Ery. Et tu chare uale senior fluutoq; sereno
 Labere sic placido Salas te misceat Albi
 Sic te non proprio uenientem flumine Tethys
 Accipiat, totiq; uagum circumferat orbi
 Vt sciat hanc mecum merito cecinisse querelam
 Cuncta tridentifero circumdata numine tellus.

IDYLLION

DECIMVMQVAV

TVM.

De contemptu studiorum, ad doctissimum
Virum Philippum Melanchthonem.

Mvsarum Phœbiq; potens, & amice Melan-
chthon,

Cui mea præcipuam debent Idyllia famam,
Dic age quæ ratio tristes hoc tempore Musas
Opprimit, & studijs adimit quem debet honorem?
An quia bellipotens circumsonat undiq; Mauors?
Funestisq; replet confusum cladibus orbem?
An quia nulla datur librorum copia, & omnes
Ditæ præcipuas includunt scrinia chartas?
Haud quaquàm, nec enim quantumuis seuiat armis
Orbis, & insano concurrant regna tumultu,
Illa bonis unquàm studijs infligere clades
Vulnera tanta potest, quantis nunc illa laborant
Quin facile emergant iterum pressæq; resurgant
Pierides, referant caput, lucemq; reuisant.
Nam neq; scripta alio captiua feruntur ut olim

Barbara

E O B A N I H E S S I.

Barbara cum Latium scirent arma per orbem
 Nec quamuis diffusa per omnes Bibliothecas
 Hostica multiplices pascant incendia chartas
 Vel minimum nocuisse queant, tot ubiq; premendi
 Arte superstitibus, qua si prior usa fuisses
 Nostra etiam libris frueretur pluribus ætas
 Quos male nunc petimus, uotoq; optamus inani.
 Nunc uero postquam quæ de tot milibus extant
 Copia prostituit, uilescunt optima, sicut
 Semper abundantes pariunt fastidia mensæ
 Præcipue postquam quo sunt peiora, fauorem
 Maiorem inuenere, nec utile creditur esse
 Quicquid præcipuum est, & eo contemptior omnis
 Musarum chorus, & linguarum gloria, postquam
 Omnia uulgares implerunt scrinia chartæ.
 Et nisi scripta ferè uernacula nulla leguntur
 Proh superi, potuit ne tibi Germania maius
 Dædectus inferri? potuit ne atrocior hostis
 Grassari, finesq; tuos incurrere? & ultra
 Perdere? cum satis hæc infelix perdita clade
 Concideris? neq; tu credis nunc uera monenti
 Tempus erit quo stultitiæ te ignobilis huius
 Poeniteat, pudeatq; sed hoc, ut cætera, sero
 Agnosces, cum iam tua friuola facta dolebis,
 Quam uelles habuisse animum nullius egentem

IDYLLIA

Lucis, ut in tenebrismersam te stulta uidebis
 Sed mihi nec ratio fuit istius ulla querelæ
 Proposita, et frustra nebulas contundere plagis.
 At iacet interea, frigetq; inuestis Apollo
 Longaq; præscriptæ peragunt ieiunia Muse
 Quæ ratio, quæ causa subest? age docte Melächthon
 Expediam, propiusq; sequar uestigia tanti
 Erroris, quo non fuit unquam scedior ullus
 Quam fuerat melius uel non mouisse prophano.
 Bella Sophistarum populo, uel mota sub æqua,
 Composuisse bonaq; futura in scedera pace
 Arbitrio uictoris, ut in sua barbara uictis
 Regna relegatis, studiorum uictor in arce
 Regnaret populus, sicut iam cceperat omni
 Conditione, sed in partes ubi turba recepta est
 Nil præter patrium sapiens, atq; istius expers
 Militiæ, confusa retro uictoria cecidit.
 Amissumq; decus partum prius hoste subacto
 Ignavi siquidem cum uincere posse docentur
 Ipsos uictores etiam contemnere discunt
 Nos tamen obscuris positis manifesta loquamur
 Quis nescit patribus nostris quàm nulla bonorum
 Constituerit ratio studiorum, uilibus autem
 Omnia plena scholis, ignobilis anxia uite
 Tempora perdiderint luuenumq; senumq; nec ulli
 B nostris

E O B A N I H E S S I .

Enostris curæ fuerit meliora sequendi
 Verum eadem stabili longo tam tempore ab usu
 Pestis ut inualuit, sic nuper decidit omni
 Victa modo, nisi nos uti uictoricibus armis
 Non uoluissēmus, Nam sic rediere Latine
 Et Græcæ splendore nouo, sua tempora, Musæ
 Lustrantes, ut iam doctas spes esset Athenas
 Huc migraturas, & magnæ nomina Romæ
 Virgiliosq; uiderentur, magnosq; daturæ
 Meonidas, Demosthenas, & claros Ciceronas.
 Iamq; fere toto satis oriente relicto
 Venit ad occiduas studiorum gloria partes
 Bellipotens ut non tantum Germania, uerum &
 Gallia, & occiduo submota Britannia ponto
 Et nostrum quæcūq; habitat gens sparsa per equor
 Barbariem exuerent, & cultæ munera lingue
 Certatim peterent, & lætarentur adeptis
 Cum subito quo non alius uel inertior hostis
 Vel crudelior emerfit, Musisq; renatis
 Eripuit redeuntem animam, retroq; fugauit
 Nuper inaudaces, turba indoctissima, bardi
 Audaces uero postquam nihil esse laborem
 In studijs insumere opus, frustra; per ipsas
 Linguarum ambages, duci luuēnesq; senesq;
 Res sacras per scripta dari uernacula uulgo

IDYLLIA

Interea uanum ac fallax opus esse scholarum
 Persuasere animis rudibus, tum deniq; fastu
 Intumuisse nouo uideas, dum coepta sequuntur
 Et cursu facili ex animo sententia cedit
 Protinus immodicis resonant clamoribus omnes
 Per nunc inuidie famulantiæ templa Cathedræ
 Parcite decæptæ per tot iam secula mentes
 Perdere communis dulcissima pignora lecti
 Artibus insanis, & amara sorde scholarum
 Quandoquidē neq; proficiunt, neq; lucra reporiāt
 Vlla, sibi quibus aut uobis succurrere possint
 Si sic res ferat, ac ut iam lucrentur, & ipsos
 Persarum reges gazis ingentibus æquent
 Præcipitant animas, & in infima tartara mergunt
 Quæ neq; diuitijs, neq; maiestate, nec ulla
 Quantumuis magna poterant mercede rependi
 Vt multum sapiant, omnis sapientia mundi
 Exosa est superis, uanas Deus imputat artes
 Ingratis, & se contemni dedignatur
 Quo neq; simplicius quæquàm, nec amantius usquàm
 Puræ rusticitatis, ut exemplo ipse reliquit
 Qui tales sibi tamq; rudes elegit amicos.
 Quare agite ò animæ ludibria plurima passæ
 Talibus artificum nugis uos uestra uorantum
 Commoda, decæptas aures præcludere tandem
Discite,

EOBANI HESSI.

Discite, quin potius uestros si forsam amatis
 Et natos natusq; manu sibi quærere uictum
 Assuescant facite, & connubia mutua discant.
 Hæc Deus instituit, sup hæc quæ sunt, hominū sunt
 Instrumenta, doli, fraudes, artesq; malorum
 Hæc & plura solent isti, per ruras, per urbes,
 Per fora, per delubra, quibus quia plurima falsis
 Vera serunt, interq; serunt, multo ante paratam
 Inuenere fidem, miseræ nam talia plebi
 Persuasisse adeo facile est, de qualibus ipsi
 Ingenui natura odium, sed praua & aberrans,
 Namq; nec est studijs maior, nec iniquior hostis
 Quàm qui uel nequijt uel discere noluit artes
 Ingenuis tantum permissas mentibus olim
 Non cuiuis, ut nunc, asinorum de grege feci
 Qui cū propter inertem animum geniūq; malignū
 Naturamq; satis firmæ rationis egentem
 Ipsi uicturæ possint nihil addere lucis
 Nec sua uel minimæ committere nomina laudi
 Inuidia ardentes tenebras inducere certant
 Atq; adeo euincunt, ut postquàm mystica nuper
 Dogmata simplicibus tradi sunt cœpt a loquelis
 Sanctaq; abusurō mysteria prodita uulgo
 Iamq; doceretur cœlo gratissima, tantum
 Rustica simplicitas, popularis flamma fauoris

IDYLLIA

Esse rati tempus suum prædamq; paratam
 Inuasere bonas artes, castumq; nitorem
 Aonidum nebulis obscurauere nefandis
 Neue latere queant tanquàm mala nomina, passim
 Expandunt ceu signa sui uictricia Martis
 Indomitumq; fremunt, orbiq; extrema minantur
 Nè sapiat, meritumq; decus uictoribus addat
 Taliter inflati monstra ignauissima, paulo
 Ante breues Ranæ, cœperunt esse Gigantes
 Ipsum excisuri uel ab irato Ioue cœlum,
 Sed lutei, strepituq; animati pectora uano
 Si quis in aduersos Alcides robora sumat
 Expediatq; manum, sicut iam dira minantur
 Istis excidia, & miseræ fata ultima clades
 Quem si forte diem nobis sperare relictum est
 Et uotis optare licet quod pectore toto
 Quisq; bonus petit, hæc æqua mala mente feramus
 Interea, & lucris præsentia damna futuris
 Solemur, ueniamq; malis pacemq; precemur
 A superis, etenim nisi me præsagia fallunt
 Apparensq; animum ueri delusit imago
 Landudum pulse uictricia Palladis arma
 Rursus honorato spectabimus ire triumpho
 Ignauæq; duces captiuos militei
 Concutere edomitis hærentia uincula collis.

EOBANI HESSI.

IDYLLION

DECIMVMQVIN-

TV M.

Encomion in Philippum Hessorum
Principem.

Mintiades Musæ uestri mihi fontis ab ortu
In paulo maiora nouas date carmina uires,
Si uestrum decuit teneras spreuisse Myricas
Tityron, & cecinisse suas in consule syluas
Me quoq; per nostros uix tam syluestria saltus
Digna sed urbana deceat deducere plebi
Carmina. Sic animo calor incidit, hic ubi pulchras
Cassellas pulchro celer influit agmine Fulda
Quem nunc ille suis princeps animosior annis
Accolit, & patria stabili uirtute Philippus
Regna per & Rheni per & ostia nota Visurgis
Tam late Hesiaci sunt brachia tensa Leonis
Tu nunc siue paras lectas in bella cohortes
(Quod nolim) quod oliuifera tua dignior ætas
Pace fuit, seu compositis te libera rebus
Ocia suscipiunt, istis abscede parum per

IDYLLIA

Consilijs, & ad hæc, tantum non ludicra, nugæ
 Ingentem demitte animum, curisq; resoluæ
 Magna patris magni soboles generose Philippe
 Non indigna leges te carmina, ni mea fors an
 Sordeat, & nullum mereatur Musa fauorem
 Sed neq; sordeat inculto quia rustica uultu
 Audeat ex ipsis prodire in mœnia syluis
 Audijt ipse suas cantantem sæpe capellas
 Tityron, & Latiam produxit Cæsar in aulam.
 Audijt & tenuem Siculi pastoris auenam
 Ipse, tulitq; suas Ptolemæus dicere laudes
 Te quoq; ne pudeat iuuenum fortissime uersu
 Cantari tenero, donec te serior ætas
 Præclaris auctum meritis in carmina mittat
 Heroa resonanda tuba, nunc mollibus annis
 Sic tibi, sic patriæ decuit præcludere famæ
 His & acerba tui defleuimus ante parentis
 Funera, ut extinctum falso sub nomine Iolam
 Diximus, & patria solum te morte relictum
 Spem generis gentisq; tuæ, sed & ista per omnes
 Iam dudum uulgata manus triuere legentum
 Hæc nunc adijcimus, postquam te quattuor actis
 Lustris, quinta uidet crescentis olympias æui
 Connubijs auctum regalibus. Inde futurum
 Fata fauere uelint te digna prole parentem

O felix

EOBANI HESSI.

O felix etate bona, quem cuncta benigno
 Sydera prospiciunt uultu, modo pacis amorem
 Di faueant, modo non iterum te abiecta reponat
 Iustus in arma furor, satis est iuuenilibus annis
 Spectatum quam consilijs quam pectore prestes
 Quantus in arma ruas, quanta te mole ruentem
 Senferit ille tui nuper ferus accola Rheni
 Ille tui populator agri, qui iura fidemq;
 Nullus erubuit, donec te uindice poenas
 Sanguine persoluit proprio, prædamq; coactam
 Exiit, & stygias abiit non solus ad umbras
 Multi alij sensere, sed hæc nec pagina tantis
 Molibus est oneranda, nec audent talia Musæ
 Syluicolæ, quamuis paulo maiora professæ
 Ergo erit illa dies, qua te (quæcunq; per orbem
 Me superesse uolent superi) maiore Camœna
 Et tua facta canam, nec enim tibi pauca supersunt
 Facta gerenda ipso Diuûm æquatura triumphos
 Qui postquam uix iam iuuenis tam multa paterno
 Adjicis imperio, qualem uentura uidebunt
 Sæcula? digne tuis annis dignissime longa
 Annorum serie transcendere Nestoris æuum
 Tu modo, tu totis amplectere uribus istas
 Virtutes, quæ te magnis Heroibus æquent
 Atq; adeo nullam primis patiantur ab annis

I D Y L L I A

Deperiſſe tui partem, nec laudis egenum
 Eſſe ſinent, uerum ſupra conuexa leuabunt
 Aſtra poli, terræ tractus tua fama per omnes
 Viuet, inextinctumq; manebit in omnia nomen
 ſæcula. Nam percunt quæcunq; potentia diues
 Gaudia mundus habet, ſemper manet inclita uirtus
 Geſtarumq; inſignis honos & gloria rerum,
 Præcipue ſi facta ſuis illuſtria Vates
 Carminibus celebrent, lucemq; informibus addant,
 Hi faciunt ut uiuat opus quodcunq; per orbem
 Aut laudem meruit fama ue laborat iniqua.
 Sic ſerus Aeacides, ſic ærumnoſus Vlyſſes
 Sic pius Aeneas, ſic Amphitryone creatus
 Sic Thebæ, ſic Troia manet, licet hauſerit illas
 Iam dudum, in cineremq; redegerit hoſticus ignis.
 Quid reges Macedum? quid rerum culmina Romæ
 Quid gentes alias referam? ſi rebus agendum
 Exemplisq; fuit, quo ruſtica uerba? quid autem
 Paſtorum oblitus reges mediæaris Apollo?
 Talia conanti decuit te protinus aurem
 Vellere, & admonuiſſe ouium, non grandia Muſæ
 Facta canunt humiles, nec templa ſed arua colētes.
 Ergo age magnanimi Guilielmi digna propago
 Hæc quoq; pulchra tuis uirtutibus adde Philippe
 Vt dum digna facis Muſis & uindice Phœbo

Has illumq;

EOBANI HESSI.

Has illumq; colas, & ames utrunq; colentes
 Sic mihi dignus eris quē Musa & Phœbus ab omni
 Vindictet interitu, fama; loquacibus annis
 Inferat, æternoq; locet tua nomina Cedro
 Sed facis, & te sponte tua melioribus offers
 Ingenijs, nec enim tam nobilis indole lata
 Spiritus ille in te quicquā à uirtute paterna
 Degenerare potest, nec honesta laudis amorena
 Ponere, perge igitur dignum te laude fateri
 Inuenies qui laude uebant super astra, tuumq;
 Et genus illustrent, & Martia facta loquantur
 Nec tibi quærendi per regna aliena Marones
 Grande sonaturi qui te felicibus æquent
 Semideis, aliquos tibi dant tua rura Poetas
 Si non Virgilios, quales tamen Hestia terras
 Inter uirginibus plenas non ultima Musis
 Ferre potest, tu perge uia nec desere cœpta
 Quod facis, & tanti mensuram nominis imple.

FINIS.

IDYLLIA

IDYLLION

DECIMVMSEXTVM.

Eurytus ex Cyclope Theocriti factus,
ad Sturtiadem Medicum.

Cum tua Sturtiade medicantes pectora Musæ
Pierides habitent, & te magis omnibus unū
Diligat atq; suas artes tibi monstret Apollo,
Dic age quo durum possis depellere amorem
Antidoto? spargas ne manu, num cautus inungas
Qualia tam dure medeantur Pharmaca pestis?
An quæ Pierides adhibent solatia, tantum
Virum habent? Nam suaue quidem mortalibus illud
Inuentu haud quaquā facile est, sed & hoc tibi notū
Credidero Musis medico uehementer amato
Cuiq; suas artes fauet haud inuitus Apollo
Sic miser insano cum nuper amore periret
Eurytus, urgentes potuit compescere flammæ
Quas neq; inutilium captus dulcedine rerum
Combiberat, leuibusue rosis, pomisue pyrisue
Sed ualida totas ui depascente medullas
Vix, dum prima genas illi cum barba notaret
Omnia posthabuit cœu friuola præter amorem
Formosam

Formosam quo tabescens ardebat iolen
 Noctes atq; dies, non illum aurora renascens
 Non sol occiduus requietum pronus in undas
 Vidit ab infixo sub mollia pectora telo
 A magna Venere, & uictore Cupidinis arcu
 Sed tamen hoc contra plus quàm letale uenenum
 Repperit antidotum, scopulo nam tristis ab alto
 Pascua prospiciens late subiecta, sub ipsas
 Talia cantabat resonantes carmina ualles
 Quo formosa fugis? quid amantem spernis lola
 Candida caseolo magis omni mollior agno
 Ad matrem utulo fugiente superbiore, una
 Durior Omphacyna. Quid enim crudelis amantem
 Ludis? & insidias captas rude pectus ad istas?
 Nam mea cum placida demisi membra quieti
 Huc formosa uenis, somno fugiente recedis,
 Et fugis, haud aliter quàm quæ conspexerit altis
 Agna lupum fugiens in montibus ore timendum.
 Verum ne dubites unde hic amor, aut ego fallor
 Aut ego te certe quo primum tempore uidi
 Montibus in nostris dulci cum matre legentem
 Purpureos flores, & odoriferos Huacynthos
 Haustis incautum flammis in pectus amaui
 Et tua præcedens mea per uestigia duxi
 Ostendiq; locos & suaues floribus hortos

IDYLLIA

Deniq; ut in uiridi residentem gramine fessam
 Aspexi, & tenero delapsam à corpore Pallam
 Tempore ab hoc pereo, nec tu miserata dolentem
 Respicias, aut saltem spe consolaris inani.
 Quod faceres utinam, nam si sit nulla potiri
 Posse tuo formosa sinu concessa facultas
 Finge uoluntatem, spe consolamur amantes
 At cur me fugias? quid enim uel forma uel ætas
 Vel quicquid natura boni congesit in unum
 Deliquisse potest in me? mihi pascua florent
 Mille ouibus, quibus emulsis datur optima lactis
 Copia, quæ nullo deficit mihi tempore, non cum
 Aut æstas uenit, aut umnusue, aut bruma nivalis
 Nec me carminibus quisquam præstantior uno
 Pascit in his nemorum lustris, aut mollibus aruis
 In quibus assidue dum te mea sola uoluptas
 Dulce meum lumen canto, tam fallere noctes
 Insomnes didici, Sed nunc tibi munera apud me
 Sunt duo formosi cerua de matre creati
 Hinulei foetus, & onusta uentribus agnæ
 Bis totidem, tres Capreoli, quàm utere mecum
 Huc ad me ueniens, sine curet ouilia mater
 Colligat interea gratos soror unica flores
 Nam potes hoc melius mecum requiescere in antro
 Hic lauri uirides, hic sunt graciles Cyparissi

Nigræ

E O B A N I H E S S I.

Nigrantes umbrant hederæ, nec Bacchica uitis
 Nec gelidum spirantis aquæ gratissima desunt
 Flumina, sunt sacri per amœna cubilia fontes
 Quis mihi nec uinum est, neq; nectar dulcius ullum
 Quod si rusticitas tibi displicet hæc mea, debes
 Syluanis & te meminisse parentibus ortam
 Talem tamq; Deis similem, ne dura superbi
 Si pergis tamen, & rides mea uulnera, quas
 Extremum huc formosa ueni, da munus amanti
 Hoc saltem, sunt ligna mihi, sunt robora quercus
 Sunt fagi, fomenta futuro protinus igni
 Subijce me flammis feruentibus ure caminis
 Ut facis, hanc te propter & omnia ponam
 Chara prius, dum crudelis tua dextera perdat
 Me miserum, uita mors gratior illa futura est
 Hei mihi quod uolucrum me non genuere parentes
 O utinam subitas addat mihi Iuppiter alas
 Protinus ad te abeam sublimis, & oscula ferrem
 O saltem manibus, si nolis cætera tangi
 Collectisq; sinum (qui me mihi sustulit) istum
 Floribus implem, uiolisq; rosisq; thymoq;
 Et quæ mille meis superant in montibus herbæ
 Candida lilia præcipue, rubrumq; papauer
 Nec tibi forte dari possent simul omnia, namq;
 Horum quædam æstas, quædam fert bruma niualis.

Nunc tamen ò formosa ueni, quin surgis tole
 Ad me profectura, domumq; oblita reuerti
 (Ipse ego quod facio iam dudū hæc saxa frequētans)
 Quod superest mecum traducis molliter eui
 Pascere oues uero non aedignabere nostras
 Nec pudeat niueas mulgere ex ubere lactes
 Caseolosq; manu componere, sola tamen me
 Dura parens offendit, ut autem conqueror illi
 Vulnera quæ patior, semper tacet, & nihil unquam
 Dulce tibi de me loquitur, sed ut illa uicissim
 Se maceret, dum me sine succo & sanguine, toto
 Corpore defectum uidet, hic ego fingere caussam
 Et uero falsum soleo prætexere morbo
 Nanq; ægrum doleo caput, & pede labor utroq;
 Et nihil est (inquam) quod me leuet, illa profecto
 His male torquetur, nanq; & male torqueor ipse
 Stulte sed ò nimium quid nam furis Euryte? quis nā
 Te Deus euertit? quæ mentem turbat Erinnyis?
 Quam fuerat melius Calathos contexere, & altos
 Lanigeris ouibus in pabula sternere ramos
 Hanc mulge interea, quid enim fugientia captas
 Gaudia? forte aliam quæ sit formosior illa
 Inuenies, quin pergis: amarunt me quoq; muliæ
 Et mecum longa cupierunt nocte puellæ
 Ludere, dulce omnes & suau uoce canentes

Non adeo

ROBANI HESSI.

Non adeo passim contemnor, & ipse aliquis sum
Sic bonus ille canens compescuit Euryus ignem
Ipse suum curans diuino carmine uulnus
Quod non herbarum potuisset uiribus ullis
Aut empta precijs ingentibus arte leuari.

IDYLLION

DECIMUM SEPTIMUM.

Encomion urbis Norimbergæ, ad D. Hieronymum Baumgartnerum, Virum Patricium & Consulem.

Hic quoque sylvestres paulum secedite Musæ
Assuetæ, salices mecum canere inter opacas
Naiadum chorus omnis, Hamadriadesque puellæ
Sylvarum dominæ Dryades, florumque Napæ
Quæque uagæ summas habitatis Oreades arces
Ite agendum nemora, & uestri colita aula regni
Interea, & satyris leuibusque assuescite faunis
Nos maiora uocant reduces in carmina Musæ
Musæ non tantum caulas cantare suetæ.
Verum etiam clarasque domos, & culta potentum
Quantumuis timido pede limina tangere regum.

IDYLLIA

Oblite sylvarum inopisq; per auia uitæ

Huc ades ergo mei pars non iniusta laboris

inimicant me Qui patrium cultis ducis cognomen ab hortis

Pieridum sacris Hieronymæ doctæ sub umbris

Otia ciuiles non destituentia curas

Quem sautrix gremio solum fortuna benigna

Extulit, & merito uirtus in honore locauit

Huc ades, & mecum ruralia uerba perosus

Ad desueta redi ciuilis carmina famæ

Dum canimus clavis præstantem dotibus urbem

Loimberg Urbibus, ingenti quasquæ in Teutonis ora

Sol uidet Europæ media in regione locatam

Pegnus Huc ubi flauentes pulcher Pegnesus arenas

Voluit, & eximiam piscosis flexibus urbem

Per medium secat, & fluuiio perfundit amœno

Salue annis uicture diu, si forte Camœnas

Vlla manet nostras uenturæ gloria famæ

Qui rapidus primo Phœbi nascentis ab ortu

Norica lenifluo percurris mœnia lapsu

Vltima cum magno uenturus in æquora Rheno

Felix ante alias urbes urbs Norica bergi

Digna tue qua uoce feram præconia laudis?

Nulla reponendæ sat erunt Idyllia famæ

Et referenda olim memores tua facta sub annos

Fortunam domina siquidem uirtute gubernas

Dices

E O B A N I H E S S I.

Diues opum, fecunda uiris, pulcherrima cultu
 Legitimæ studijs afferrima militiei
 Nobilibus clara ingenijs, quascunq; per artes
 Ire libet, seu naturæ secreta latentis
 Seu te multiplicis zonas & climata mundi
 Astrorumue iuuat casus cognoscere & ortus,
 Nusquam culta magis floret diuina mathesis
 Seu numeris opus est, seu mensi partibus urbis
 Seu ratione operum, uideas certantia mille
 Ingenia artificum, parat hic ductura sub altum
 Aethera præruptas ærata uolumina moles
 Ille mathematico certas in puluere metas
 Destinat, & radio nunquam fallente gubernat
 Quid rupti tormenta sonos imitantia coeli?
 Quid statuas polycletæa non arte minores?
 Cætera quid memorem non his accommoda Musis
 Arduiora quidem syluis, non ista profeßis
 Grandia, & Heroo tollenda ad sydera cantu?
 Nunc uelut è gelida tecum spaciatus in umbra
 Rure suburbano patrias Hieronyme laudes
 Ipse tibi calamo pingam non semper agresti
 Macæ animo nostris luuenum gratissime Musis
 Digne tuis annis, patria dignissime tali
 Quam tibi si patriam contingere fata negassent
 Esse uelis patriam, postquam nunc dotibus istis

IDYLLIA

Innumeris, quibus ante alias sic eminet urbes
 Ut Sol ante alios astrorum prominet ignes,
 Adicit ingenuas cumulat, fouet, erigit artes
 Nam uelut exilio pulsus hoc tempore Mustis
 Hospitium dedit, & profugis patefecit asylum
 Solaq; tot gentes inter per Teutona regna
 Luminibus captas mentis, sua commoda uidit
 Et bona cognouit sua, quæ nec passa perire est
 Sed tenuit, stabiliq; locauit in arce retenta-
 Felicem populum qui tam florere beatis
 Ingenijs uoluit, quam multa pollet opum ui,
 Hoc erat Attidibus præreptum nomen Athenis,
 Inuexisse suis per honestas mœnibus artes
 Sic æquanda fuit florentis gloria Romæ
 Parte aliqua, quis enim totam petat improbus? ergo
 Nate bonis aubus patriæ gratare potenti
 Quæ te nunc alacris uernantem in flore luuentæ
 Florens ipsa suis dignatur honoribus, auctum
 Præter opes etiam fortunatis Hymenæis
 Sed quis in eximijs præstanti laudibus urbe
 Non etiam priuatus amet latuisse? focosq;
 Exiguos colat, & tacitis agat otia curis?
 Iustitiamq; patrum miretur, & omnibus æquas
 Quis credat? populi per tot discrimina leges?
 Fortunata tuis meritis Respublica, cuius

Athenae.

E O B A N I H E S S I.

Iura regit sapiens tranquilla in pace senatus
 Sic paci fidens ne munera militiei
 Negligat, & positis ignauiter incubet armis
 Nec luxu uacuam corrumpi de fide plebem
 Permittat, non illecebris ignaua Iuuentæ
 Otia inutilibus foueat, non ulla uoluptas
 Præualeat, non hic turpi locus ebrietati
 Nulla hic infames uulgata libido popinas
 Inficit, aut uires melioribus eripit annis
 Oppressas multa uitiorum aspergine, uerum
 Si qua dies requiem curis ciuilibus adfert
 Passim exerceri uideas, Iuuenesq; senesq;
 Artibus armorum & ueri præludia belli
 Martiaq; urbanos meditari castra togatos
 Hinc alijs studium celeres torquere sagittas,
 Præfixamq; leui contingere arundine metam
 Agmina componunt alij properata, docentq;
 Signa sequi, densant cuneos, hi cornua ducunt
 Extenduntq; aciem, firmantq; sequacibus alis
 Hæc ita, si qua tulit ratio, nec semper aguntur
 Nec tantum his studijs adolescit Norica pubes
 Verum etiam quibus & mores animiq; uigorem
 Erudiant; nec enim naturæ sponte disertis
 Aucta deest studio facundæ copia lingue
 Aspice quemq; suo conscriptos ordine patres

IDYLLIA

Nemo erit ex illis quem linguae dona Latinae
 Destituant, quosdam Graia mirere loquentes
 Doctus honorata tam regnat in urbe senatus
 Legibus hinc firmata suis Respublica, nullos
 Fortunae insultus metuit, sic uribus omnes
 In casus armata suis, sibi sola superq;
 Est satis, hinc quoq; priuatis accessio rebus
 Hinc fouet unanimes stabilis concordia ciues
 Praetereo sanctos in publica commoda mores
 Impositos, uitaeq; datas communis habenas
 Praescriptoq; pudicitiam se sine tenentem
 Legitimi uetitam temerare cubilia lecti
 Christicolae animos, & religionis amorem
 Cultaq; praecipue diuini oracula uerbi
 Ipsa tacere uolet, nec enim sibi laudibus istis
 Vrbs placet, aut ullos istis ex rebus honores
 Arrogat, ipsa sui testis sibi proxima sensus
 Ipse ego Hiericola nuper digressus ab urbe
 Per nemora Hercinij, iam non incognita saltus
 Nomina Pegnesi stabam miratus, & undas
 Thessala ceu pulchrum peragrantem peneae Tempe
 Dij quales arces, Dij qualia moenia uidi
 Qualibus urbanas exstructas molibus aedes
 Qualia marmoreis surgentia tecta columnis
 Marmore quale solet producere Norica tellus

Arcibus

infordia

E O B A N I H E S S I .

Arcibus æternis haud quaquam uile locandis
 Naturæ ingenio quadam, quo namq; recisum est
 Tempore molle fuit, facile & tractabibe ferro
 Postquàm auras tetigit superas (mirabile dictu)
 Durescit magis atq; magis, roburq; manendo
 Concipit, & senio superat durante iuuentam
 Pluraq; non patrios in secula prorogat annos
 Hoc lapide assurgunt ciuilia tecta, per omnes
 Aequatis certo regionibus ordine partes
 Supra priuatos quam possis credere sumptus
 Sufficere, & tantas potuisse attollere moles
 Magnorum dicas æquare palatia Regum
 Publica quid memorem longis opera ædita ab annis?
 Quid noua quotidie surgentia? qualibus autem
 Et quibus æreas templorum culmina turres
 Murorum impositas fœsis ingentibus arces
 Horrea, phana, lacus, fontes, Xenodochia, thermas
 Marmoreis medium coniunctum pontibus amnem
 Prosequar exemplis? quibus exequar omnia uerbis?
 Quo ruis imprudens sylvarum oblita, tuiq;
 Musa? quid urbanas affectas rustica laudes
 Dicere, uix humilem bene sufflatura monaulon?
 Hæc tibi sunt alia præconia uoce canenda
 Tunc ubi grandisono dignum pede nacta cothurnū
 Liberiore manu sublimia plestra mouebis

122 IDYLLIA

Nunc pede te decuit proprio consistere mensam
 Limite præscripto, nec parui septa peculi
 Transiisse, licet ueniam præfata, relictis
 Me duce, uicinam syluis intraueris, urbem
 Non tamen usq; adeo uerbis ciuilibus usam
 Effferri decuit. Quin tu quoq; laudibus istis
 Iamdudum uacuas Hieronymæ subtrahis aures
 Et meliora uacaturas in carmina seruas
 Ut tamen hæc (si non intempestiua fuerunt)
 Consuluisse uelis æquiq; boniq; rogamus,
 Carmina deinde tibi meliora canemus, & Vrbi
 Postquam hæc quæ dedimus nō displicuisse sciemus.

F
 I N I
 S.